

RADNIČNÍ ZPRAVODAJ

město Pardubice

číslo 5 | květen 2022

- 2** O čem se mluví... o školních zápisech i adaptačních skupinách s náměstkem primátora Jakubem Rychteckým
- 3** Papírové parkovací karty nahradí elektronická oprávnění
- 4** Sbírka pro Ukrajinu
- 5** Nevyužité univerzitní koleje začaly sloužit uprchlíkům
- 19** Toulky historií Pardubic

Pardubice

O čem se mluví...

... o školních zápisech i adaptačních skupinách pro děti z Ukrajiny s náměstkem primátora Jakubem Rychteckým

Další náročné jaro nyní panuje na odboru školství pardubické radnice. Na základních školách jsou zápisy do prvních tříd pro české děti v plném běhu, na květen se chystají zápisy do škol mateřských. V souvislosti s válkou na Ukrajině však na pardubickou radnici padl od vlády úkol další, a to postarat se o stovky ukrajinských dětí s povinnou školní docházkou, které našly azyl v našem krajském městě.

S oddělením školství máme opět dost napilno. Po dvou letech covidové pandemie, která zasáhla do školství velmi výrazně a kdy jsme nechtěli rezignovat na kvalitu vzdělávání našich dětí, mělo přijít pro nás klasické, tedy konečně klidnější jaro spojené s běžnými zápisy do škol a školek. Válečný konflikt na Ukrajině nás postavil před velmi náročný úkol, a to umožnit ukrajinským dětem s povinnou školní docházkou začlenit se do našich školních kolektivů. Počty válečných uprchlíků rostly před očima, podmínky pro začlenění ukrajinských dětí se rychle měnily a zvládnout v březnu všechno dohromady byl velmi náročný úkol. Zřídili jsme proto na oddělení školství koordinační centrum. Myslím, že spolu s personálem našich škol a domů dětí a mládeže i ve spolupráci s rodiči zvládáme vše se ctí, a za to všem patří veliký dík. Pomáháme, jak nejlépe můžeme, nikoliv však na úkor našich občanů, to je náš přístup.

Po dvou letech, kdy byly zápisy omezeny jen na zasílání žádostí, se letos 20. a 21. dubna všechny školy opět otevřely a přivítaly budoucí prvňáčky k zápisu tradičním způsobem.

Konečně! V rámci daných školských obvodů je míst pro pardubické prvňáčky skutečně dosta-

tek. Sám jsem byl s dcerou, která už se do školy moc těší, u zápisu v Polabinách a byl jsem jako táta velmi rád, že zápisy proběhly bez respirátorů a hlavně přímo ve školách. Povinná školní docházka začne letos dětem narozeným do 31. srpna 2016 a opravdu garantuji (neboť to víme i z průběžných čísel z našich škol) rodičům pardubických dětí, které v Pardubicích trvale a skutečně bydlí, že je pro jejich děti nachystán v rámci spádových obvodů potřebný počet míst, tedy přibližně tisíc. Největší poptávka v 1. kole zápisů ze strany rodičů byla tradičně na Dukle, na Višňovce a ve Svítkově, hodně dětí je také na Dubině a Studánce. Zde jsme v posledních dvou letech vybudovali dalších 290 míst.

Rodičovská veřejnost určitě zaznamenala, že Pardubice mají podle lex Ukrajina povinnost zajistit školní docházku kromě dětí s trvalým pobytem ve městě také příchodním dětem s pobytem na území Pardubic z Ukrajiny, které utekly z domova před válkou.

Ano, děti zasažené válkou na Ukrajině, u kterých je naší lidskou povinností jim v rámci možnosti pomoci, půjdou k zápisu až ve druhém samostatném termínu v červnu, to znamená v době, když již budou mít ředitelé rozhodnuto o přijetí českých dětí z prvního kola. To v praxi znamená, že toto druhé kolo nebude mít a ani pochopitelně nemůže mít vliv na kapacity pro pardubické děti, stejně jako na ně nemají vliv děti, které umísťujeme a integrujeme do jednotlivých ročníků do konce letošního školního roku. Nenechme se, prosím, plést některými dezinformacemi, jejichž účelem je vyvolávat napětí, které fakticky neexistuje.

Když hovoříme o dětech z Ukrajiny, od března jich desítky do škol chodí. Město otevřelo také speciální adaptační skupiny. Jak to tedy s výukou ukrajinských dětí na území města je?

Město umístilo do základních a mateřských škol po městě i v okolních obcích kolem 240 dětí od 5 do 15 let. V dubnu jsme rozjeli také 14 adaptačních skupin pro 200 dětí. Padesátka míst v adaptačních skupinách je určena pro děti předškolního věku, ostatní místa jsou vyčleněna pro děti s povinnou školní docházkou. Adaptační skupiny jsou umístěny v provozech domů dětí a mládeže a základních uměleckých škol, které by byly jinak v dopoledních hodinách prázdné. Děti jsou do jednotlivých skupin umísťovány na základě jejich věku, spádovosti a případně sourozeneckých vazeb. Vedle smysluplného trávení volného času, vzdělávání a osvojování českého jazyka mají zajištěny také svačiny a na jejich mimoškolních aktivitách se kromě českého pedagoga podílí také ženy z řad ukrajinských uprchlíků, které pomáhají na pozici školních asistentek. Většina z nich má pro tuto pozici navíc pedagogické vzdělání. Ministerstvo školství nám vypsaló výzvu, kde budeme chtít čerpat peníze na úhradu nákladů na českého pedagoga, ukrajinského asistenta a dalších provozních výdajů spojených s činnostmi adaptačních skupin. Důležitá je rozhodně znalost jazyka, to je základní předpoklad pro úspěšnou adaptaci. Je naší lidskou povinností snažit se v rámci možností pomoci dětem a matkám, jejichž otcové brání vlastní zem před vojenskou agresí. Chovejme se prosím tak, jak bychom chtěli, aby se k našim ženám a dětem chovali druzí, kdybychom se nedej bože ocitli ve stejné bezprecedentní životní situaci v úplně cizí zemi a potřebovali pomoc.

Jak je město připraveno na zápisy do mateřinek? Tady rodiče s dětmi půjdou k zápisu až nyní v květnu.

Zápis do mateřských škol zřizovaných městem pro příští školní rok proběhne 9. a 10. května, ale stejně jako v případě základních škol si mohou rodiče vše v klidu dopředu připravit v naší webové aplikaci zapisyms.pardubice.eu. Pro letošní zápisy jsme připravili pro pardubické děti v námi zřizovaných 30 mateřských školách téměř 900 volných míst. I v letošním roce se podařilo podle demografického vývoje připravit v rámci spádových školských obvodů dostatek míst k předškolnímu vzdělávání pro pardubické děti tříleté a starší, tedy ty děti, které v Pardubicích trvale

a skutečně bydlí a mají v mateřkách vytvořené podmínky ke vzdělávání po stránce personální i provozní.

Přednostně budou do mateřských škol přijímány děti s trvalým pobytem ve spádovém obvodu mateřské školy, jelikož i u nás v Pardubicích platí dle zákona vyhláška o spádových obvodech mateřských škol. I zde budou ředitelky na základě stanovených kritérií stejně jako na pardubických základních školách hodnotit vedle trvalého pobytu i skutečné bydliště. Doporučuji tedy pardubickým rodičům, aby s sebou k zápisu vzali například výpis z katastru, nájemní smlouvu či jiný doklad potvrzující, že mají na uvedené adrese užívací právo a skutečně tam bydlí. Chceme opravdu chránit pardubické rodiče a děti před účelovým přehlašováním pobytů.

Město má však také schválenou strategii školství Pardubic do roku 2030. Jak se v této složité době daří naplňovat tento klíčový dokument?

Je naší povinností přistupovat ke školství koncepčně. Zkusím namátkou vybrat několik témat. Od architektů máme hotový návrh rekonstrukce a přístavby mateřské školy v ulici Teplého. Počítáme tam s výstavbou 100 nových školkových míst pro pardubické děti za přibližně 78 milionů korun. Tady zahajujeme výběrové řízení na dodavatele všech stupňů dokumentace. Nová místa jsou potřeba s ohledem na plánovanou výstavbu na S. K. Neumanna, ale i pro Duklu a rozvíjející se Svítkov. Zpracováváme návrh výstavby úplně nové základní školy v areálu bývalých Masarykových kasáren. Chtěli bychom postavit úplně novou moderní základní školu s kapacitou minimálně 540 míst, kde by významnou část mohly pokrýt státní dotace. Rozběhli jsme architektonickou soutěž na novou ZUŠ v Polabinách, která nemá vyhovující prostory. Spustili jsme i řadu plánovaných tzv. měkkých aktivit – preventivní programy na školách, jako je projekt Na počátku záleží nebo Program dlouhodobé primární prevence rizikového chování na základních školách v Pardubicích se Semiramisem. Novinkou je také pilotní projekt pohybové gramotnosti v mateřských školách. Podařilo se obnovit i projekty zrakového screeningu ve školách a zdravé nohy ve školách základních. Jedním z cílů naší strategie je také vtáhnout ještě více do života v pardubickém školství nejen samotné žáky, ale i rodiče. K tomu již slouží web pardubickeskolstvi.cz, který všem rodičům vřele doporučuji.

Radniční zpravodaj periodický tisk územního samosprávného celku Statutárního města Pardubice se sídlem úřadu Magistrát města, Pernštýnské nám. 1, 530 21 Pardubice, IČO 274046, a VLTAVA LABE MEDIA a.s., region východní Čechy, Kladská 17, 500 03 Hradec Králové, IČ 01440578. Evidenční číslo MK ČR E 11512.

Redakce: Nataša Hradní, Iveta Koubková, Alexandra Tušlová. Fotografie: Tomáš Kubelka, Iveta Koubková, archivy autorů článků. Adresa: Radniční zpravodaj, Magistrát města Pardubice, Pernštýnské náměstí 1, 530 21 Pardubice. Elektronická adresa: alexandra.tuslova@mmp.cz, tel. 466 859 407. Internet: www.pardubice.eu.

V Pardubicích 2. května 2022. Výtisk doručila Česká distribuční a.s. Redakce si vyhrazuje právo redigovat jednotlivé příspěvky, resp. vybírat z obdržených materiálů. Otiskovány nebudou anonymní příspěvky ani texty obsahující urážlivé, vulgární, rasistické nebo jinak hanlivé výrazy. Texty v Diskuzním fóru obsahují osobní názory a postoje jejich autorů. Uzávěrka RZ 6/2022: 19. května 2022.

Papírové parkovací karty nahradí elektronická oprávnění

Pardubice během května přejdou do nové éry, co se plateb za parkování rezidentů týče. Papírové karty, které si byli rezidenti a abonenti zvyklí dávat za okna svých vozidel, totiž nahradí modernější verze v podobě pardubického elektronického parkovacího identifikátoru, zkráceně PepIQ. Magistrát spustil prodej elektronických oprávnění od pondělí 2. května s tím, že stávající papírové karty je možné s ohledem na jejich

platnost nahradit do 30. května letošního roku.

„V souvislosti se spuštěním prodeje elektronických karet si dovoluji poznamenat, že tímto krokem vstupujeme do nové generace parkovacího systému, který je založen výhradně na elektronických identitách, nikoli papírových kartách, na něž byli všichni zvyklí. Občané si přitom mohou vybrat ze dvou možností, jak si elektronická parkovací oprávnění zajistit. První možností je vydat se do Zákaznického centra DpmP sídlícího v Pernerově ulici. Druhou variantou, kterou já osobně považuji za mnohem komfortnější, je mít aktivovanou státem uznanou elektronickou identitu a následně si zakoupit elektronickou parkovací kartu třeba i z pohodlí domova,“ popisuje možnosti nové formy prodeje parkovacích karet náměstek primátora zodpovědný za oblast dopravy Petr Kvaš.

Jakmile má zájemce o parkovací oprávnění elektronickou identitu aktivovanou, stačí na webovém portálu <https://pardubice.chytrejsiparking.cz/> kliknout na možnost přihlášení, zadat svou e-mailovou adresu a následně potvrdit zaslaný e-mail, který uživatelé přesměruje zpět na webový portál. Klient pak cestou zvolené e-identity potvrdí registraci, která se spustila v pondělí 2. května, zadá registrační značku vozidla a zbylé údaje včetně

jména a bydliště si systém doplní sám. „Zájemci o parkovací oprávnění tak budou muset podstoupit méně úkonů a rovnou budou moci přejít k nastavení termínu, odkdy a na jak dlouho chtějí mít parkovací oprávnění platné. Poté budou přesměrováni k platební bráně, kde zaplatí požadovanou částku, a tím mají parkovací oprávnění zajištěno bez nutnosti skenování dokladů a jejich ověřování. Navíc si zde budou moci změnit i registrační značku pro případ, že své vozidlo budou mít třeba v servisu a budou nuceni využívat náhradní vůz,“ dodává náměstek Kvaš s tím, že oprávnění pro rezidenty bude možné zakoupit na dobu 90, 180 nebo 365 dní.

Samotné parkovací oprávnění PepIQ má podobu zařízení, které by měli mít řidiči umístěné na jednom z vytipovaných míst uvnitř vozidla a které si vyzvednou buď v Zákaznickém centru DpmP v Pernerově ulici, nebo si zařízení nechají zaslat poštou v případě, že si jej objednájí online. „Elektronický identifikátor při parkování vozidla vysílá své označení, které dokáže zachytit senzor umístěný na parkovacím místě v zónách placeného stání. Díky těmto identifikátorům budeme moci lépe vyhodnocovat, které lokality jsou nejvíce využívány rezidenty či abonenty a které návštěvníky, čímž budeme moci efektivněji upravovat celý parkovací systém ve městě, a to včetně parkovacích zón.

Díky instalovaným parkovacím senzorům a zavedení systému elektronických parkovacích identifikátorů, které nám na základě jednoznačných dat umožní vyhodnocovat problémy spojené s parkováním a jejich příčiny a lépe kontrolovat neoprávněná parkování, nyní můžeme sami v průběhu celého roku provádět různé analýzy dopravy a parkování. Cenově se přitom tyto průzkumy pohybují kolem 300 tisíc korun,“ dodává náměstek Kvaš.

Spolu s novým webovým portálem radnice spouští také mobilní parkovací aplikaci Pardubice Parking, která doplní možnosti platby za krátkodobé stání v ulicích města. Jak v aplikaci, tak na webovém portálu pak budou k dispozici informace o volných parkovacích místech, parkovacích lokalitách včetně ceny za parkování a provozní době parkovacího stání, díky filtru si navíc uživatel bude moci vybrat, jaké parkovací místo hledá, zda potřebuje běžné parkovací stání, místo pro zásobování, invalidy či rezidenty.

Stávající karty budou platné do 30. května, prodej elektronických identifikátorů byl spuštěn od 2. května, od stejného dne jsou v provozu také „parkovací“ web a mobilní aplikace. Metodika pro získání parkovacích karet a další informace spojené s parkováním jsou k dispozici na webu <https://pardubice.chytrejsiparking.cz/>.

Nová vyhláška města se zaměří na provoz heren

Pardubice chystají novou obecně závaznou vyhlášku o regulaci hazardních her na území města. Cílem tohoto dokumentu je stanovit taková opatření, která omezí rizika vyplývající z provozování hazardních her, například co se narušování veřejného pořádku, bezpečnosti a ochrany majetku týče.

„Naší snahou je zamezit negativním dopadům, které s sebou hraní hazardních her nese, a omezit tak společenská rizika z této činnosti vyplývající. Nová vyhláška by měla přinést větší ochranu dětem a mladistvým a rovněž snadno ovlivnitelným či sociálně slabším osobám, které mohou v této činnosti spatřovat příležitost k dosažení rychlého zisku. Hazardní hry budou moci být

provozovány pouze v herním prostoru typu kasino. Oproti hernám je fungování kasin spojeno s vyššími provozními nároky, jelikož jejich provozovatelé mají zákonnou povinnost zajistit ve svém herním prostoru provozování živé hry, při které dochází k osobnímu kontaktu návštěvníků s krupiérem či jiným hráčem, dále mají stanovenou vyšší kauci, kterou je potřeba uhradit k získání základního povolení,“ informuje primátor Pardubic Martin Charvát.

Na základě chystané vyhlášky bude v Pardubicích napříště možné provozovat hry typu bingo, technická hra a živá hra pouze v prostorách kasin, které se navíc budou nacházet mimo území Městské památkové rezervace Pardu-

bice zahrnující historické jádro města včetně lokality pardubického zámku. Tuto část chce město vzhledem k její architektonické, urbanistické i umělecko-historické hodnotě zachovat převážně pro turistické, kulturní či pohostinské aktivity a aktivity spojené s cestovním ruchem. Podle navrhovaného znění by vyhláška měla vstoupit v účinnost od 1. července letošního roku, nová právní úprava zároveň počítá s přechodným obdobím. „V tomto období budou respektována povolení vydaná před dnem nabytí účinnosti nové obecně závazné vyhlášky, což znamená, že hazardní hry budou moci být provozovány na povolených místech na základě předchozí vyhlášky, avšak nejdéle do doby plat-

nosti jim vydaného povolení,“ doplňuje primátor Charvát s tím, že o novele bude jednat Zastupitelstvo města Pardubic na svém květnovém zasedání. Záměr přijmout novou právní úpravu v tomto znění zastupitelé schválili již v prosinci loňského roku.

Seznam konkrétních míst, kde bude možné tento typ podnikání s platným povolením provozovat, bude součástí vyhlášky. Další místa lze doplňovat formou její novelizace, jež bude schválována pardubickými zastupiteli, kteří pak za účelem zachování rovných podmínek hospodářské soutěže posoudí nové žádosti provozovatelů hazardních her o zařazení dalších míst s herními prostory typu kasino.

SBÍRKA PRO UKRAJINU

Statutární město Pardubice
ve spolupráci s Oblastní
charitou Pardubice vyhláší
potravinovou sbírku určenou
pro následnou pomoc lidem
prchajícím před válkou na Ukrajině.

Od dubna v **budově Městského
obvodu 1 u divadla – vchod
z Jindřišské ulice** (bývalá
prodejna oblečení) vždy
v **ÚTERÝ** a ve **ČTVRTEK**
od 13 do 17 hodin.

DĚKUJEME!

POTRAVINY: těstoviny | rýže | luštěniny | mouka | olej | cukr
| sůl | konzervy | kojenecké mléko | výživy | potraviny k okamžité
spotřebě | a další

DROGERIE: dětské pleny | vlhčené ubrousky | dětská kosmetika
| hygienické vložky | mýdlo, šampony | zubní kartáčky, pasty
| prostředky na mytí nádobí, úklid, praní | a další

DÁLE PROSÍME O: **HRNCE, TALÍŘE, PŘÍBORY,
SKLENIČKY, HRNEČKY, FUNKČNÍ DROBNÉ
ELEKTROSPOTŘEBIČE PRO DOMÁCNOST
(KONVICE, REMOSKY, FÉNY, ŽEHLIČKY).**

Pardubice

Nevyužité univerzitní koleje začaly sloužit uprchlíkům

Avizované nouzové ubytování válečných migrantů v areálu pavilonu F vysokýchškolských kolejích na Stavařově se od pondělí 2. května stalo realitou.

Nájemní smlouvu a další potřebné dokumenty na svém mimořádném jednání schválila ve čtvrtek 28. dubna rada města. Pavilon F poskytne 50 garsoniér, v každé jsou umístěna 4 lůžka. Každá garsoniéra má vlastní sociální zařízení a kuchyňku včetně lednice a elektrického vaříče. K dispozici budou i „sdílené“ pračky.

„Je dobře, že se nová možnost ubytování otevřela v tuto chvíli. Příliv uprchlíků sice momentálně slábne, ale čím dál častěji hledají ubytování ti migranti, kte-

ří do této doby našli azyl v českých rodinách. Snažili jsme se, abychom poskytli přijatelný komfort, byty jsou vybaveny základními potřebami pro přípravu stravy i hygienickými potřebami. V objektu bude nepřetržitá recepční služba i ostraha. Fungovat bude i komunitní centrum pro školní i předškolní děti s lektory,“ přibližuje fungování nouzového ubytování primátor Martin Charvát. „Uvědomujeme si, že k nám nepřicházejí lidé z rozvojových republik, ale lidé, kteří donedávna žili v civilizovaném a vyspělém světě, proto jsme zajistili v celém objektu i wifi připojení k internetu, třeba proto, aby si lidé mohli najít práci, jazykové i vzdělá-

vací kurzy a podobně,“ dodává primátor Charvát.

Nájemní smlouvu s Univerzitou Pardubice má město uzavřeno do konce roku 2022. „Podle metodiky státu se přechodné nouzové ubytování poskytuje zpravidla na dobu tří měsíců, předpokládám, že „eFko“ bude jakýmsi přechodným azylem, který by měl zaručit zázemí v počátcích. Pro lidi, kteří se nebudou mít kam vrátit a budou chtít zůstat natrvalo, připravíme do konce roku byty v Husově ulici,“ vysvětluje Martin Charvát. „Pro nás domácí i migranty samotné je opravdu důležité, aby tu žili pokud možno běžný život, aby normálně fun-

govali, pracovali a třeba se jednou opět dokázali bavit. Když si představím, že by moje žena s dětmi vystoupila z vlaku v cizí zemi, v cizím městě a zůstala bez pomoci, padá na mě tíha a zoufalství. Najdeme v sobě sílu a odvahu podívat se na tuto životní situaci opačně, z pohledu migrantů. Jsou to naši noví sousedé a chtějí tady s námi žít. Někdy to nebude lehké, ale společně to určitě zvládneme,“ doplňuje primátor Charvát.

Zasmělně a další předpokládané náklady na fungování nouzového ubytování činí cca 420 tisíc korun měsíčně. Ty pak bude město refundací uplatňovat u Pardubického kraje.

Ukrajinci obyvatelům Pardubic děkovali úklidem města i koncertem

Ukrajinská komunita poděkovala městu Pardubice a jeho obyvatelům za vstřícnost a toleranci, s jakou přijímají aktuální situaci v Evropě spojenou s válečným konfliktem na Ukrajině. V sobotu 30. dubna společně se Službami města Pardubic uklízeli zelené části města, v neděli 1. května zorganizovali koncert, kde vystoupila mj. zpěvačka Ruslana, vítězka Eurovision Song Contest a World Music Awards. Výtěžek z akce odvezla ukrajinské armádě a zraněným v Buchi.

„Je potěšující, že většina uprchlíků z Ukrajiny vzala svoje nové útočiště nejen jako toho, od koho dostávají, ale jsou logicky ochotni pomoc vrátet. Obě dvě

zmiňované aktivity může někdo považovat za maličkosti nebo pár kapek v moři. Ale já v tom vidím spíše symboliku. Když od někoho dostáváte, je logické v mezích možností poděkovat nebo možnými způsoby pomoc oplácet. A to je dobře, že se děje,“ uvedl primátor města Pardubic Martin Charvát.

Poslední den v dubnu Ukrajinci společně se Službami města Pardubic uklízeli zelené plochy ve městě. „Ukrajinci v Pardubicích nás oslovili, zda by ve spolupráci s námi nemohli uklidit či jinak zvelebit město. S nadšením jsme společně vytipovali dvě lokality – v lesoparku u Dukle nám pomohli s čištěním

obrubníků u mlatových cest a sbíráním větví, v Tyršových sadech jsme společně hrabali listí a starou trávu a uklízeli nepořádek. Za tuhle nabídku jsme byli velmi rádi, děkujeme, že díky této spolupráci můžeme realizovat činnosti nad rámec běžné údržby,“ uvedla mluvčí Služeb města Pardubic Klára Sýkorová.

V neděli 1. května se poděkování občanům Pardubic neslo v kulturním duchu. Ukrajinci připravili koncert pro dobrou věc s názvem Duše Ukrajiny. „Cílem našeho koncertu bylo upřímně poděkovat všem lidem dobré vůle, městu a všem, kteří materiálně či finančně pomohli lidem z Ukrajiny, kteří uprchli před válkou.

Koncert byl charitativní a finanční prostředky, které byly věnovány u vstupu do sálu, putují na pomoc zraněným v Buchi a také na pomoc naší armádě (pozn. cca čtvrt milionu korun). Výtěžek osobně předá jedna z hlavních účinkujících, zpěvačka Ruslana,“ uvedl koncert řeckokatolický farář z Pardubic Marian Kurylo. Nejznámějším interpretem byla zmíněná zpěvačka Ruslana, dalšími účinkujícími byli umělci z Ukrajiny Zenovi Huchok, Oleg Kovalchuk a Andriy Pyrih.

Hlavními hvězdami koncertu však byly ukrajinské, nyní pardubické děti, které připravily několik tanečních vystoupení.

Pardubice vypsalý architektonickou soutěž na novou ZUŠ

Město Pardubice vypsaló architektonickou soutěž na návrh nové budovy základní umělecké školy. Vítězný návrh by mohl být znám letos na podzim. Školu pro čtyři umělecké obory chce postavit město. Stát bude v největším pardubickém sídlišti Polabiny a navštěvovat ji bude moci až 1200 žáků.

„Rozhodli jsme se pro formu architektonické soutěže o návrh jednak z důvodu jasné vize vedení ZUŠ, ale především pro výjimečnost celé stavby, protože nové budovy ZUŠ se v ČR téměř nerealizují. Nová ZUŠ nabídne výuku ve všech čtyřech vyučovaných oborech, a to v tanečním, hudebním, výtvarném a literárně-dramatickém, současně by

měla přinést společenské prostory pro pořádání kulturních akcí. Počet vyučovaných dětí se nebude řídit malou rozlohou prostorů, které jsou dosud k dispozici. Optimální stavební program, který je součástí zadání soutěže o návrh, by měl odpovídat svou funkcí a praktičností vysoké poptávce po tomto druhu zájmového a kreativního vzdělávání v Pardubicích,“ řekl náměstek primátora zodpovědný za školství v Pardubicích Jakub Rychtecký s tím, že nová budova ZUŠ by měla vyrůst na polabinské jedničce na pozemcích města, ze kterých se bude stěhovat Základní a praktická škola Svítání po dokončení rekonstrukce objektu v Klášterní ulici.

ZUŠ v Polabinách funguje již od roku 1969. Výuka dětí v současné době probíhá ve čtyřech budovách rozestavěných po celém území velkého sídliště a třech dalších odloučených pracovištích. To komplikuje nejen práci pedagogů, ale i spolupráci mezi jednotlivými obory. „A samozřejmě tato situace brzdí i přirozený rozvoj školy,“ připomíná ředitel ZUŠ Jiří Kabát, který má jasnou představu, jaká by nová škola měla být. „Měla by být, vedle své výchovné funkce, novým přirozeným kulturním a společenským centrem Polabin. Měla by být otevřená a přátelská pro rodiny i s malými dětmi, ne uzavřená, plná restrikcí a nutící maminky s malými dětmi čekat na sourozence venku v zimě. Měla

by poskytovat komfort a možnost vyučovat i vystupovat s velkými soubory, ne řešit velikost těchto těles podle toho, aby se „někam vešla“. Měla by poskytnout možnost širšího využití nových technologií v rámci výtvarky, ne podmiňovat umístění digitálních zařízení rozmístěním, počtem a funkcí zásuvek,“ řekl Kabát.

Soutěžní návrhy musí respektovat ekonomické možnosti města, které předpokládá, že se celkové náklady na realizaci záměru budou pohybovat kolem 220 milionů korun (bez DPH). Mezi podmínkami, které musí vítězný architektonický návrh splňovat, je například to, že jeho součástí bude víceúčelový sál s pódii pro minimálně 200 lidí.

Nadjezd Kyjevská je po rozsáhlé rekonstrukci otevřen

Cesta do nemocnice se po zhruba roce stala pro motoristy opět o dost snazší. Práce na kompletní rekonstrukci nadjezdu Kyjevská skončily.

„Jsem rád, že se nám podařilo tuto klíčovou stavbu dokončit. Vzhledem ke stavu nadjezdu bylo opravdu nutné se do této rekonstrukce pustit i navzdory tomu, že tyto několikaměsíční práce městu a jeho obyvatelům značně ztížily nejen cesty do krajské nemocnice. Odměnou za jejich trpělivost jim nyní je kompletně opravený, zmodernizovaný a po všech stránkách bezpečný nadjezd. Vzhledem ke stáří mostu a dezolátnímu

technickému stavu není divu, že se v rámci rekonstrukce objevily komplikace v podobě azbestu v opláštění mostu a opravy pilíře, což nám trochu posunulo harmonogram, přesto i s tímto si stavbaři dokázali poradit a dokončit rekonstrukci tak, abychom s jarem mohli nadjezd znovu zprovoznit,“ podotýká primátor Pardubic Martin Charvát.

Frekventovaný most, který převádí silniční dopravu mimo jiné přes železniční trať vedoucí z Prahy na Českou Třebovou a je jedinou spojnici velké části Pardubic se zdejší nemocnicí, byl zmodernizován nejen po technické strán-

ce, jeho vozovka se navíc dočkala také přípravy na budoucí rozšíření v podobě jednoho odbočovacího pruhu. „Rozhodli jsme se most v jeho jižní části připravit na rozšíření, a to z toho důvodu, aby bylo možné most následně lépe napojit na areál nemocnice. Stejně tak bude most nyní lépe napojen k areálu bývalé továrny Tesla, který firma Link City postupně proměňuje v novou městskou čtvrť,“ dodává náměstek primátora zodpovědný za oblast dopravy Petr Kvaš.

Rekonstrukce a modernizace nadjezdu začala v březnu loňského roku. Původní nadjezd sloužil nepřetržitě od roku

1964 a jeho obnovu pro město realizovalo konsorcium firem SILNICE GROUP a.s. a společnost T.A.Q. s.r.o. „Rekonstrukce nadjezdu znamenala pro město velmi potřebnou, ale zároveň značně nákladnou investici ve výši zhruba 265 milionů korun včetně DPH. Podstatnou část těchto nákladů však pokryje prostřednictvím příspěvku ve výši přibližně 217 milionů korun, který se nám podařilo získat ze Státního fondu dopravní infrastruktury,“ doplňuje k financování nákladů spojených s modernizací nadjezdu náměstek primátora zodpovědný za dotační politiku Jan Nadrchal.

Město ocenilo své nejúspěšnější žáky a studenty

Více jak stovka dětí se nyní může pochlubit tím, že od města získala ocenění za své úspěchy nejen na poli předmětových a odborných soutěží, ale také v oblasti umělecké. Slavnostní oceňování se uskutečnilo minulý týden v aule Univerzity Pardubice a žáci a studenti si z něho odnesli jak finanční odměnu, tak pamětní list.

Radnice předala ocenění za školní rok 2020/2021 celkem 57 žákům z pardubických základních škol a prvních stupňů

gymnázia Dašická, 21 žákům ze základních uměleckých škol Lonkova a Havlíčkova a za úspěchy odměnila také 32 studentů středních škol na území Pardubic. „Pandemie covidu sice překazila konání řady soutěží a krajských, republikových či mezinárodních klání, i přesto jsme i letos měli koho oceňovat. Nadaných dětí je u nás stále hodně, děkují pedagogům i rodičům, že jim pomáhají k dosahování těchto skvělých výsledků, předávají jim své vědo-

mosti a motivují je k tomu, aby ve své práci nepolevovaly,“ podotýká náměstek primátora zodpovědný za oblast školství Jakub Rychtecký.

Žáky a studenty vybírá každoročně Komise pro výchovu a vzdělávání při Radě města Pardubic. Oceňování jsou ti, kteří se umístili na předních příčkách v krajských, národních i mezinárodních vědomostních soutěžích a olympiádách vyhlášených MŠMT, a dále také školáci, kteří význam-

ně reprezentovali Pardubice na soutěžích mezinárodní úrovně. Město pravidelně vyhlašuje také speciální cenu Fair play, která letos čekala na Radka Jarého ze ZŠ Benešovo náměstí za odevzdání peněženky s vyšším obsahem peněz a Nhat Phuong Anh Nguyen ze ZŠ Pardubice Štefánikova, která v době distanční výuky pomáhala žákům – cizincům, zejména těm mladším, s připojením a usnadnila jim tak situaci spojenou s pandemií covidu.

Většina podnikatelů chce zůstat nájemci města

Pardubice by rády dokončily prodej bytových domů, které město v minulosti privatizovalo. V řadě z nich zůstávají v majetku města pouze nebytové prostory, které předmětem privatizace nebyly. Zástupci města proto jednali se stávajícími nájemníky 26 vytípaných nebytových prostor na území Dukly a Višňovky o další možný postup. Zajímalo je,

zda by nájemci měli zájem o případný odprodej nebytů, nebo preferují pokračování nájemních vztahů.

„Ve všech případech jde o prostory, které jsme vyhodnotili jako pro město zbytné. V současné době víme, že o odkup mají zájem pouze nájemci tří nebytových jednotek a jednu jednotku máme prázdnou. V těchto případech budeme

činit kroky k tomu, aby tyto nebyty mohly být prodány. Ostatní podnikatelé, kteří užívají prostory na základě řádné nájemní smlouvy, ale nemají zájem o jejich koupi, se však obávat nemusejí. Zůstanou i nadále v nájemním vztahu dle platné nájemní smlouvy uzavřené se statutárním městem Pardubice,“ ujišťuje podnikatele primátor Pardubic Martin Charvát.

Nebytové prostory, které má město v pátém městském obvodu vytípané, se nacházejí v bytových domech, kde byly byty v minulosti rozprodány nájemníkům. Městu zde zbyly pouze nebytové prostory, které pronajímá dalším subjektům. V řadě případů jde o obchody a služby, které by místním citelně chyběly, a město má proto zájem na jejich zachování.

Třicátý ročník folklorního festivalu otevře Pernštýnská noc

Po třech letech odmlky se Folklorní festival Pardubice – Hradec Králové vrací v plné síle do centra Pardubic a jeho program otevře v pátek 3. června 2022 tradiční Pernštýnská noc.

Jubilejní 30. ročník festivalu konaný pod osobní záštitou ministra kultury a primátorů obou měst se uskuteční ve dnech 3.–5. června a zahájení bude patřit noci na Pernštýnském náměstí. Ale nejen tam. Folk-folklorním notováním skupin Kanto-

ři a Trdlo bude znít Příhrádek, ožije také zámecké nádvoří, kam je připraven pořad prezentující vybrané české a moravské statky nehmotného kulturního dědictví UNESCO. Tento fenomén bude prezentován i na výstavě zapůjčené Národním ústavem lidové kultury ve Strážnici, kterou si zájemci budou moci prohlédnout v pardubickém infocentru pod Zelenou branou nejen o Pernštýnské noci, ale po celý červen.

Jarmark tradičních výrobců začne na náměstí v 16 hodin a po slavnostním zahájení v 19 hodin se na dvou pódiích představí více než 300 účinkujících z 15 folklorních souborů z celé republiky i Slovenska. Těšit se můžete vedle domácích souborů například na Radhošť z Rožnova pod Radhoštěm, Prácheňský soubor ze Strakonice, Pramínek z Jihlavy, Rosénku z Prahy a slovenský Matičiarik z Bánské Bystrice. V sobotu se festival

přesouvá do Hradce Králové, aby se v neděli na pardubickém zámku vrátil od 11 hodin Folklorní školíčkou a od 14 hodin závěrečným pořadem festivalu Rozmlouvání na zámku. Více podrobností o festivalu a jeho historii najdete na stránkách www.folklornifestival.cz.

Jste srdečně zváni!

Aleš Mokren, pořadatel

**PARDUBIČTÍ
TAHOUNI**
Magnet na akce

Крайовий центр допомоги Україні в Пардубицькому краї

Основна інформація та реєстраційний пункт для громадян України, які приїжджають до Чеської Республіки

Які послуги ми надаємо?

- Перший реєстраційний пункт для громадян України, які прибувають до Чехії
- Вищення всього необхідного з документами
- Надання альтернативного житла
- Координація роботи всіх установ в одному місці

Хто у нас працює?

- Працівник державної адміністрації краю
- Поліція ČR у справах іноземців

- Відділ з питань надання політичного притулку і міграційної політики Міністерства внутрішніх справ ČR
- Державна служба зайнятості ČR
- Управління закладів для біженців
- Пожежно-рятувальна служба ČR
- Співпрацюємо з перекладачами, психологами тощо.

Де нас знайти?

- Крайова адміністрація Пардубицького краю
- адреса: Komenského náměstí 120, Pardubice

Як до нас дістатися?

- Міський громадський транспорт
- Маршрути № 2, 12, 13 від центрального залізничного вокзалу м. Пардубице
- Зупинка «Крайова адміністрація» (Krajský úřad)

Коли ми працюємо?

- Щодня з 7 ранку до 7 вечора

Детальна інформація:

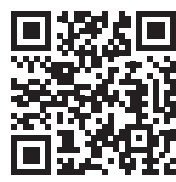
Державна адміністрація Пардубицького краю

www.pardubickykraj.cz/pomoc-ukrajine

Міністерство внутрішніх справ ČR

www.mvcr.cz/ukrajina

Міністерство охорони здоров'я ČR

www.mzcr.cz

Державна служба зайнятості ČR

www.uradprace.cz

Гаряча лінія Міністерства внутрішніх справ ČR

www.pardubickykraj.cz/pomoc-ukrajine

+420 974 801 802

атракції у вільний час pardubice.eu

Допомога в Пардубицях

pardubice.eu/pomoc-ukrajine

Сторінка Посольства України в Чехії

czechia.mfa.gov.ua

Загальна інформаційна сторінка про проживання в Чехії

www.nasiukrajinci.cz

Дата база лікарів для українців в Чехії

lekariproukrajinu.cz

Карта для Українців в Чехії

umapa.eu

Навчіться початкову чеську мову

www.movapp.cz

Телефонна інформація в українській мові

www.volani.proukrajince.cz

Допомога Біржі праці громадянам України в Пардубиці

Біржа праці ČR відкрила в середу 23. 3. 2022 на вулиці třída Míru в Пардубиці спеціалізоване робоче місце, де надає гуманітарну допомогу громадянам України. Громадяни України, які перебувають у Пардубиці, можуть таким чином отримати гуманітарну допомогу прямо в центрі обласного міста, за адресою Tř. Míru 60 (біля входу в пасаж Maschoňova). Гуманітарну пільгу можна оформити також без візиту Біржі праці ČR, прямо в мобільному додатку MPSV (Міністерства праці та соціальних справ) (davkyuk.mpsv.cz), однак умовою є наявність у громадян України банківського рахунку з банківською ідентифікацією, за допомогою якого вони можуть дистанційно ідентифікувати себе. Громадяни України без банківської ідентифікації можуть подати заяву на отримання гуманітарної допомоги в робочий час офісу Біржі праці ČR на Tř. Míru 60:

Пн 8:00 – 12:00 та 13:00 – 17:00 год.

Вт 8:00 – 11:00

Ср 8:00 – 12:00 та 13:00 – 17:00 год.

Чт 8:00 – 11:00 год.

Пт 8:00 – 11:00 год.

80. VÝROČÍ HEYDRICHIÁDY 2022 PARDUBICE

3. 5.–30. 6. 2022 HRDINOVÉ V POZADÍ

Výstava o téměř zapomenutých osudech lidí z Pardubic a okolí, kteří během 2. světové války položili život za svobodu
Místo konání: Mázhaus Pardubice
Pořadatel: TIC Pardubice, město Pardubice, Státní okresní archiv Pardubice
www.mazhauspardubice.cz

4. 5. 2022 VYROVNÁNÍ S VÁLKOU. TRESTY, TRAUMATA, DŮSLEDKY

Přednáška | od 17:00 | prof. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D.
Místo konání: Památník Zámeček
Pořadatel: Památník Zámeček
www.zamecek-memorial.cz

13.–14. 5. 2022 9:00–18:00

HEYDRICHIÁDA 80

Dobový polní tábor Československé armády ve Velké Británii z období roku 1940–1945, prezentace operačního materiálu, prezentace rádio vybavení, polní kuchyně, prezentace zbraní a vybavení, výcvik, polní ambulance dynamické ukázky a technika.

PÁTEK 13. 5.

- 10:00 a 15:00 komentovaná činnost paraskupiny po seskoku, ukázky operačního materiálu a vybavení
- 10:00–13:00 branné závody BATTLEFIELD – Larischova vila

www.soutezezproskoly.cz/cs/battlefield

SOBOTA 14. 5.

- 10:00 a 15:00 komentovaná činnost paraskupiny po seskoku, ukázky operačního materiálu a vybavení
- 11:00 komentovaná prohlídka PARDUBICEMI PO STOPÁCH SILVER A (začátek Památník Zámeček)
- 22:00 vysílání radiostanice Libuše (Larischova vila)

Po celou dobu komentované prezentace (ambulance, polní pošta, vybavování skupin oblečením, doklady a peníze). V průběhu akce vstup do Památníku Zámeček zdarma.

Místo konání: Památník Zámeček, Larischova vila
Pořadatel: město Pardubice, Rota Nazdar z.s., ČSoL, Památník Zámeček

www.pardubice.eu/heydrichiada-80
www.zamecek-memorial.cz

18. 5. 2022 PAMÁTKY NA HEYDRICHIÁDU VE SBÍRKÁCH VÝCHODOČESKÉHO MUZEA V PARDUBICÍCH

Přednáška | od 17:00 | Mgr. Jan Tetřev
Místo konání: Památník Zámeček
Pořadatel: Památník Zámeček
www.zamecek-memorial.cz

24. 5. 2022

KONCERT VÝCHODOČESKÉHO AKADEMICKÉHO ORCHESTRU

Hudba z filmu Schindlerův seznam, sólový part Martina Bártova (Komorní filharmonie Pardubice).
Toto dílo bude prokládáno audiovizuálními materiály, které poskytne Památník Zámeček. Před koncertem beseda na dané téma v režii historiků z FF UPCE.
Místo konání: Univerzita Pardubice, univerzitní aula
Pořadatel: Klasická hudba mladým, z. s.
www.khmpce.cz

26.–27. 5. 2022 SPITFIRE V PARDUBICÍCH

Letadlo Spitfire, vojenská technika, výstava, pietní akt u sochy Ing. Jana Kašpara
Místo konání: tř. Míru | 9:00–18:00
Pořadatel: Sdružení Aviatické pouti, město Pardubice, Památník Zámeček
www.aviatickapout.cz

28. 5. 2022

PARDUBICEMI PO STOPÁCH SILVER A – POSLEDNÍ CESTA ALFRÉDA BARTOŠE

Komentovaná prohlídka
Místo konání: ulice města
Pořadatel: TIC Pardubice, město Pardubice
www.ipardubice.cz

28.–29. 5. 2022

AVIATICKÁ POUŤ – 30. ROČNÍK

Mezinárodní letecká show, bohatý celodenní program na zemi i ve vzduchu
Místo konání: letiště Pardubice
Pořadatel: Sdružení Aviatické pouti
www.aviatickapout.cz

4. 6. 2022

PARDUBICEMI PO STOPÁCH SILVER A – POSLEDNÍ CESTA ALFRÉDA BARTOŠE

komentovaná prohlídka – cena: 130 Kč/os., děti do 15 let, senioři a ZTP, ZTP/P: 60 Kč/os.
Místo konání: ulice města
Pořadatel: TIC Pardubice
www.ipardubice.cz

8. 6. 2022

KŘESŤANSKÉ CÍRKVE V DOBĚ HEYDRICHIÁDY

přednáška | od 17:00
doc. Mgr. Jaroslav Šebek, Ph.D., DSc.
Místo konání: Památník Zámeček
Pořadatel: Památník Zámeček
www.zamecek-memorial.cz

15. 6. 2022 POSLEDNÍ VYSÍLÁNÍ

J. POTUČKA Z PARDUBICKA
přednáška | od 17:00 | Adolf Vondrka
Místo konání: Památník Zámeček
Pořadatel: Památník Zámeček
www.zamecek-memorial.cz

18. 6. 2022

ŽIVOT V DOBĚ PROTEKTORÁTU

dobový život v improvizovaných scénách, prezentace historické techniky, výzbroje a výstroje, módní přehlídka, vystoupení swingové hudební skupiny
Místo konání : tř. Míru, Zelená brána, Machoňova pasáž | 12:00–18:00
Pořadatel: KVH Pardubice, město Pardubice
www.zamecek-memorial.cz

18. 6. 2022

PARDUBICEMI PO STOPÁCH SILVER A – POSLEDNÍ CESTA ALFRÉDA BARTOŠE

komentovaná prohlídka
Místo konání: ulice města
Pořadatel: TIC Pardubice
www.ipardubice.cz

18. 6. 2022 PUTOVÁNÍ ZA LIBUŠÍ

noční branný pochod z Památníku Zámeček do Ležáků
Místo konání: Pardubice → Ležáky cca 38 km
Pořadatel: z. s. Patriot, Military klub Ostřešany, město Pardubice, Památník Zámeček,
pardubice.eu/heydrichiada-80

20. 6. 2022 PIETNÍ AKT J. POTUČKA

Místo konání: lesopark J. Potučka
Pořadatel: MOP VII.
www.pardubice7.cz

20. 6. 2022 PIETNÍ AKT ZÁMEČEK

Místo konání: Památník Zámeček
Pořadatel: Památník Zámeček
www.zamecek-memorial.cz

25. 6. 2022

HRDINOVÉ, NA KTERÉ SE NEZAPOMÍNÁ – PIETNÍ AKT K 80. VÝROČÍ ÚMRTÍ KPT. ALFRÉDA BARTOŠE

Ústřední hudba AČR, čestná stráž, doprovodný program
Místo konání: prostory před sezemickou radnicí
14:00–17:00
Pořadatel: město Sezemice
www.sezemice.cz

festival
zámeček

červen: Letní kino v Památníku Zámeček

červenec: Pardubické letní kino

HEYDRICHIÁDA
80

FINET

Rebel

HAVALČOVSKÉ PIVO
1854

- 3. 6. Protektor / režie: Marek Najbrt
- 10. 6. Lidice / režie: Petr Nikolaev
- 17. 6. Zpráva / režie: Peter Bebjak
- 24. 6. Krajina ve stínu / režie: Bohdan Sláma

Průmyslová 558 / od 21 h / vstup zdarma

každý červencový čtvrtek od 21:30 hodin
areál ZA VODOU na pravém břehu Labe,
vedle mostu Pavla Wonky
vstup zdarma

program sledujte na: www.letni-kino.cz

Jubilejní Aviatická pouť opět na pardubickém letišti

**PARDUBIČTÍ
TAHOŮNI**
Magnet na akce

Po dvouleté vynucené přestávce se na pardubické nebe opět vrací tradiční Aviatická pouť. Její třicátý ročník se uskuteční o víkendu 28. a 29. května 2022 na pardubickém letišti. Pro návštěvníky je připraveno množství letových ukázek a tradičně i celodenní pestrý pozemní program s řadou prezentací a aktivitami pro děti i dospělé.

Doslova stálíci se v letovém programu předešlých ročníků pardubické Aviatické pouti stal sympatický tým s historickými letadly vyzdobenými rudými býky na svých

trupech. Piloti z rakouského Salzburgu přiletí i letos, a to v reprezentativním zastoupení. Aviatická pouť se tak stane jedinou zahraniční leteckou akcí, kde se letadla s rudými býky na kapotách představí v takovém počtu. Vedle historických letadel je neokoukatelná i jedinečná ukázka letecké akrobacie s vrtulníkem. Létat takovou akrobaci s vrtulníkem je možné jen se speciálně upravenými stroji a ty jsou v současnosti na světě pouze tři. Jeden z nich se předvede divákům letošní Aviatické pouti. V letovém

programu se premiérově představí unikátní historický stroj Hawker Sea Fury, vyráběný v druhé polovině čtyřicátých let ve Velké Británii a jeden z nejrychlejších sériově vyráběných letounů s jedním pístovým motorem.

„Jsme velice rádi, že se nám podařilo dohodnout se Stefanem Landim, italským pilotem a majitelem Sea Fury, vystoupení tohoto unikátního stroje na Aviatické pouti,“ neskrývá nadšení Jan Rudzinský z organizačního štábu Aviatické pouti.

Je to jen malá část z bohatého, více než pětihodinového letového programu. Pro návštěvníky bude letiště otevřeno ve dnech 28. a 29. května vždy od 8 hodin. Letošní ročník je také součástí akcí připomínajících heydrichiádu v Pardubicích, a tak organizátoři chystají program nejen na letišti, ale také na třídě Míru v Pardubicích, kde se opět objeví maketa legendárního letounu Supermarine Spitfire.

Petr Navrátil, mluvčí akce

Pardubice chystají dopravně bezpečnostní akci pro řidiče

Chcete si vyzkoušet simulovanou dopravní nehodu v otočném trenažéru, driftování ve speciálním voze nebo jízdu ve vozidle upraveném pro handicapované řidiče?

Město Pardubice ve spolupráci s dalšími partnery uspořádá ve středu 8.

června 2022 dopravně bezpečnostní akci, která svým zaměřením bude navazovat na Dny dopravní bezpečnosti mladých řidičů v Pardubicích z roku 2019. Jejím cílem je prakticky ukázat všem motoristům, jaká rizika je na silnicích mohou potkat a jak na ně případně

reagovat. Tentokrát se akce uskuteční na pardubickém letišti, konkrétně v prostoru před hlavním terminálem. Účastníci mohou přijet vlastním vozem a vyzkoušet si jízdu zručnosti nebo techniku „krizové brzdy“. Budou zde připraveny i zkušební vozy, ve kterých si pod do-

hledem zkušených lektorů otestují své řidičské schopnosti, případně si zde budou moci vyzkoušet jízdu v automobilu s pravostranným řízením. Více informací připravujeme do červnového Radničního zpravodaje.

Michaela Stránská, MAG

Sbor Cantus amici v květnu slaví čtyřicetiny v kostele sv. Bartoloměje

Čas letí bez ohledu na války, pandemie, bez ohledu na individuální lidský věk. Tak se počátkem roku 1982 několik jedinců, bývalých členů Vysokoškolského uměleckého souboru, rozhodlo, že chtějí pokračovat v bohu libé činnosti, které věnovali mnohdy více jak 30 let, a zalo-

žili Pardubický komorní sbor (PKS). Uměleckého vedení se ujal tehdejší dirigent Symfonického orchestru v Hradci Králové Vojtěch Javora. Již od prvních vystoupení v dubnu 1982 bylo zřejmé, že na pardubickou hudební scénu vstoupil sbor se zkušeným vedením a bohatou sborovou

praxí. Sbor později přijal jméno Cantus amici a koncertní činností se prezentoval nejen v Pardubicích, ale i v České republice a v zahraničí. Na dirigentském stupínku se vystřídala řada osobností, přičemž na růstu kvalit sboru se podílel mimo Vojtěcha Javory také bývalý di-

rigent orchestru VČD Miloslav Drahoš. Není na tomto místě možné připomenout řadu profesionálních spolupracovníků, jmenujme alespoň Milana Stříteského a varhaníka Václava Uhlíře. V současné době je uměleckým šéfem Jaroslav Šlais.

Jiří Zimák, předseda sboru

Čin, který vstoupil do dějin (seriál o událostech roku 1942)

Jaro 1942 nepřinášelo o nic víc naděje v brzký konec okupace, než tomu bylo o rok dříve. Válka se protahovala a protektorát byl „klidným“ zázemím zbrojního průmyslu Třetí říše. Jenže napětí rostlo uvnitř ještě existující odbojové sítě. 12. května 1942 odvysílal J. Potůček tuto zásadní depeši: „Úvod vytyčil úkol Strnada a Vyskočila a žádá o předání této depeše: Z příprav, které konají S. a V. usuzujeme přes jejich trvalé mlčení, že chystají atentát na H. Tento atentát by asi v ničem neprospěl spojencům a pro náš národ by měl nedozírné následky. Nejen že by ohrozil naše rukojmí a politické vězně, ale vyžádal by si tisíce dalších životů, uvrhl národ do neslýchaného útisku a zároveň smetl poslední zbytky jakékoli organizace, a tím znemožnil, aby zde ještě něco užitečného bylo vykonáno

pro spojence. Prosím proto, abyste přes Silver dali příkaz, aby atentát nebyl podniknut. Nebezpečí v prodlení, dejte příkaz obzorem. Je-li ze zahraničních důvodů třeba nějakého gesta, nechte se přejde na domácího Quslinga, v první řadě na E. M.“

Pardubičtí spolupracovníci Silver A byli mimořádně aktivní. Zajištění spojení mezi Ležáky (úkrytem radisty J. Potůčka), Pardubicemi (A. Bartoše) a Prahou (Gabčíka, Kubiše, Valčíka a dalších) zajišťovaly spolehlivé spojky. Mladí muži našli zalíbení ve svých pomocnicích, což vedlo k lidsky pochoptelnému rozepírání uvnitř odbojové sítě. Věra Junková, Taťána Hladěnová, Hana Krupková, Ludmila Malá – ty všechny byly v nejužším spojení s parašutisty a riskovaly své mladé životy. Pardubické gestapo už vědělo, že by se parašutisté mohli nachá-

zet v jejich služebním obvodu. Pod svícem je tma, dalo by se říci o aktivitách pardubického odboje. Odbojáři se vidali v budově divadla přímo proti kancelářím gestapa, Josef Valčík drze obsluhoval gestapáky v hotelu Veselka Erno Košťála a sám hoteliér s Josefem Jánským poskytl místnosti sekretariátu fašistů, aby mohli mařit jejich činnost.

Bylo 27. května 1942, když se R. Heydrich vydal na pravidelnou cestu z Panenských Břežan do svého sídla na Pražském hradě. Ještě předešlý večer měl rozhovor s H. Himmlerem a nařídil popravu 250 Židů v koncentračním táboře v Sachsenhausenu jako odplatu za pumový útok v Berlíně. Každým dnem očekával přijetí důležitého materiálu Konrada Mayera s názvem Generální plán Východ, který připravil „očistění“ východní Evropy od slo-

vanských národů s předpokládaným násilným úmrtním nejméně 30 milionů obyvatel. Bylo krátce po půl jedenácté, když Jan Kubiš s Josefem Gabčíkem na Heydricha úspěšně zaútočili a vážně jej zranili. Až do 4. června 1942 bojoval protektor o život v nemocnici na Bulovce. Toho rána si říšský ministr propagandy Joseph Goebbels poznamenal: „V 10 hodin mi volal Daluge z Prahy. Přijal jsem s hlubokým pohnutím, že půl hodiny před tím Heydrich podlehl svým těžkým zraněním. (...) Ztráta Heydricha je nenahraditelná [!]. Byl nejradikálnější a neúspěšnější bojovníkem proti nepřátelům státu. Ti, kteří jej zabili, tím způsobili nacionálně socialistické věci nejtěžší škodu.“ Heydrich zabíjel Čechy a Češi jej za to zabili.

Vojtěch Kyncl, historik

Májovou premiérou městského divadla bude hra o vzplanutí i míjení

Rychlost dopadu sněhové vločky (Terminal Velocity of Snowflakes) je dramatická prvotina mladé britské režisérky a dramatičky Niny Jayne Berry, která se dočkala ohromného úspěchu už při prvním uvedení v divadle Live Theatre v Newcastleu. Je to překvapivě působivá hra o jiskře, která přeskočí mezi dvěma lidmi a nedá se ničím uhasit, o intenzitě

nečekaných pocitů, krásných i bolavých, o cestách, které si člověk volí sám a netuší, co ho na nich potká, o nezdolné dychtivosti života a nezadržitelnosti prchajících okamžiků, za nimiž se otevírají nové, neznámé prostory. Příběh nevyhnutelného sblížení i míjení od dětství až do dne X. On. Ona. Oni dva, spolu. A pak zase každý sám. A znovu spolu – Rosie a Charlie.

A před nimi nekonečno možností života, který je nedozírný, ale konečný.

Při prvním setkání je Rosie sedm a Charlieu devět let. Při druhém čtrnáct a šestnáct. Příště už je oběma přes dvacet. A pokaždé se vrátí ten stejný pocit. Je jasné, že patří k sobě. Ale co všechno je čeká? To jim nemůže napovědět ani kvantová teorie, kterou si Rosie zvolila jako studijní obor.

Komorní hru pro jeden herecký pár si zvolil režisér Mikoláš Tyc, který se v Pardubicích představil před pár lety inscenací hry Karla Čapka Bílá nemoc. V roli Rosie uvidíte nejmladší členku souboru Karolínu Šafránkovou, Charlieho hraje Josef Lásk. Premiéry se konají 21. a 22. května na Malé scéně ve dvorě.

Radek Smetana, PR manažer VČD

Příhrádek má otevřeno i po zavíračce

Návštěvníci dostanou během května hned dvě příležitosti zůstat v prostorách Knihovniho centra U Vokolků na Příhrádce i po skončení otevírací doby. Poprvé se jim naskytne hned 6. května při oficiálním

zahájení Multikulturního týdne, které doprovází hudba, tanec a cizokrajné speciality. Nebude chybět ani výtvarná dílna a relaxační zóna na přilehlé louce. A podruhé to bude 20. května při Pardubické

muzejní noci, kdy v prostorách muzea mohou zhlédnout aktuální výstavy nebo ve filmovém salónku dokument o rekonstrukci Příhrádku a v ateliéru si prostřednictvím linorytu vytisknout vlastní grafic-

ký list, a to až do 23 hodin. Svou bdělost mohou v průběhu programu podpořit výbornou kávou a deskovou hrou v jednom ze salónků Čítárny.

Tereza Jarošová, Krajská knihovna

Punk-jazz z Amsterdamu i beseda o současném Rusku v Divadle 29

Bardzo fajny je název festivalu současné svěží polské kultury. První pardubický Bardzo fajny den se bude konat v Divadle 29 v neděli 15. května. Těšit se můžete na pásmo animovaných filmů pro děti, animační workshop i českou premiéru romantického snímku Písně o lásce. V Klubu 29 budou během celého programu podávány tradiční polské delikatesy a speciální polské drinky.

Obývací pokoj je nový projekt herce a klauna Lukáše Karáska a česko-francouzského kolektivu, který si říká tYhle. Jejich performance balancuje na hraně divadla masek, tance a cirkusu a rozehrává vzrušující hru plnou imaginace a humoru. Přesvědčit se o tom můžete v úterý 17. 5.

V sobotu 21. května přijede do Divadla 29 skvělý mezinárodní kvintet z Amsterdamu Spinifex. Neuvěřitelně intenzivní hudba, kterou Spinifex pro-

dukují, je originálním mixem moderního jazzu, orientální hudby, thrash metalu a HC. Kvintet překypující anarchistickou naléhavostí, hypnotickými melodiemi s orientálními názvy i jazzrockovou vzletností funguje jako jeden organismus, který posluchače od prvního taktu vtáhne do svých útrob.

V pondělí 23. 5. pořádáme besedu s novinářem Alexandrem Mitrofanovem o současném Rusku. Alexandr Mitrofa-

nov se v Rusku narodil, 22 let tam žil a ani poté, co přesídlil do Prahy, nepřestal tamní dění sledovat. Loni vydal knihu Mrazík s pendrekem v ruce, v níž se pokouší analyzovat, jak a proč se Putinovi povedlo upevnit autoritářský režim, který navazuje na to nejhorší z éry Sovětského svazu. Kniha byla nominována na cenu Magnesia Litera.

Více na www.divadlo29.cz.

Jaroslav Tarnovský, Divadlo 29

Sboristé z Continua uspěli na festivalu v Gdaňsku

Na jaře sbory Continuo a Continuo XX Pardubice prožily několik krásných dnů na soutěžním 10. Mezinárodním sborovém festivalu v Gdaňsku. Původní ročník byl podobně jako mnoho dalších akcí v roce 2020 zrušen a přeložen nejdříve o

rok, nakonec proběhl letos v březnu, kam naše čtyřadvacetičlenná skupina vyrazila. Na první večer festivalu byl pro oba sbory naplánovaný koncert v Kosteletě svaté Kateřiny v centru města. V údajně nejstarším kostele v Gdaňsku z 14. století jsme s dal-

šími sbory Knabenchor Hösel z Německa a Harmonija z Litvy zahájili festival. Druhý den od rána probíhaly soutěže dál od centra města v moderním kostele Nejsvětějšího Těla Božího. A výsledky? Získali jsme dva stříbrné diplomy, zlatými v kategorii

smíšených sborů byli skvělí Sēja z Lotyšska. Výborná ocenění po prodloužené době příprav, on-line zkoušení a nejistotě nás hodně potěšila a nabíjí na další sborové koncerty i festivalové soutěže.

Marcela Slováková, Continuo

Dotace na výměnu kotlů

Dle Státního zdravotního ústavu má dlouhodobé vystavení lidského organismu zvýšeným koncentracím prachových částic a ostatních škodlivin v ovzduší za následek zvýšenou přirozenou úmrtnost, nárůst respiračních onemocnění a dalších chronických nemocí, včetně snížení imunity. Vyměňte proto svůj nevyhovující spalovací zdroj na tuhá paliva co nejdříve a udělejte tak správný krok pro čistší ovzduší

venku i uvnitř. Sledujte proto možnosti, jak v rámci dotačních programů tuto výměnu starých a neekologických spalovacích zařízení provést. Nízkopříjmové domácnosti, důchodci se starobním důchodem nebo osoby s invalidním důchodem 3. stupně mohou požádat o kotlíkové dotace na příslušném krajském úřadě; vyhlášení výzvy Pardubického kraje na předkládání žádostí o kotlíkovou dotaci je plánováno na květen

2022, ukončení příjmu žádostí bude 31. srpna 2022.

Vlastníci a spoluvlastníci nemovitostí, kteří nespádají mezi domácnosti s nižšími příjmy, mohou využít program Nová zelená úsporám, informace o této možnosti podají krajská pracoviště Státního fondu životního prostředí ČR, popř. bezplatná infolinka 800 260 500.

Radmila Frýdová, MAG

Seniorcentrum

11. 5.	14.00	Hudební odpoledne se Zuzanou Grohovou
18. 5.	14.00	Videoprojekce J. Nováka: Soubor turistických filmů z Čech
20. 5.	14.00	Posezení s harmonikou
22. 5.	14.00	Taneční odpolední čaj v KD Hronovická – „Hradecký šraml“
26. 5.	14.00	Promítání pro seniory: „Mimořádná událost“, CineStar

Architekt Gočár se vrací „na místo činu“ – na výstavě na zámku

Jaká byla první vila slavného architekta Josefa Gočára? Jak ho ovlivnila rodina, pro kterou ji navrhl? A co má společného s pardubickým zámkem? To objeví návštěvníci nové interaktivní výstavy nazvané Přivedli svět domů. Binkovi a Josef Gočár. Východočeské muzeum v Pardubicích ve spolupráci

s Vysokou školou uměleckoprůmyslovou v Praze (UMPRUM) ji otevřelo koncem dubna v nových výstavních sálech Zámku Pardubice.

Půjde o takový návrat na místo činu. Josef Gočár, sám z pivovarnické rodiny, si za ženu vzal Marii Chladovou, dceru nájemce pardubického zá-

meckého pivovaru. Právě nad jeho někdejšími sklepy jsme výstavu postavili. Gočára ukáže jako mladého studenta a absolventa, který získává první větší pracovní příležitost. Výstava je pojata jako návštěva Červené vily v Kruceburku, první z Gočárových samostatných realizací, kterou navrhl pro

koželužského továrníka Josefa Binka. Červenou vilu neukáže jen na architektonických plánech, ale jako do detailů promyšlené, vizuálně nesmírně pestré umělecké dílo. Interaktivní prvky zahrnují oblast architektury a designu nábytku, ale také fotografování a koželužství.

Pardubická muzejní noc letos na deseti místech

Chcete nahlédnout pod roušku noci a užít si otevřená muzea, galerie, památníky a pamětihodnosti? Jediná příležitost se vám naskytne v pátek 20. května 2022 při Pardubické muzejní noci. Pardubice jsou mimořádně bohaté na paměťové instituce, a tak se do akce letos zapojilo deset míst s rozmanitou nabídkou prohlídek, akcí a výstav, které budou zdarma přístupné většinou od 17 do 23 hodin.

Východočeské muzeum svůj program zaměřilo na první republiku a počátky tvorby architekta Josefa Gočára, ale také jeho život a záliby. Věnuje se mu výstava Přivedli svět domů. Binkovi a Jo-

sef Gočár, která bude přístupná zdarma. Návštěvníci vyzkouší hru s diablem, které bylo žonglovací vášní první republiky, zažijí dobovou módní přehlídku, virtuální procházku starými Pardubicemi i koncert swingové kapely Daja & Shad-de Yadda.

Východočeská galerie láká na zvukovou performanci „16 mil vlasce“ Filipa Jakše, výtvarnou dílnu Na Betlémě a prohlídku této výstavy. Prostor GAMPY bude proměněn v otevřený archiv uměleckých záznamů, jež pracují s tématy péče, spolupráce a zpomalení. GAMPY připravila workshop pro děti i jejich rodiče Zapoř se!

Na Zelené bráně uvidíte výstavu prací studentů Střední školy cestovního ruchu a grafického designu na téma porcelán. Když zavítáte do jednoho z nejstarších domů na Pernštýnském náměstí – Mázhausu, prohlédnete si výstavu Hrdinové v pozadí, věnovanou osudům lidí z Pardubic a okolí, kteří během 2. světové války položili svůj život.

Poprvé letos své brány při muzejní noci otevře Knihovniční centrum U Vokolků, Památník Zámeček a Institut Paměti národa Pardubice. Památník Zámeček připravil komentované prohlídky své moderní expozice umístěné pod povrchem země. Institut Paměti národa Pardubice

vás při prohlídkách zavede do období 2. světové války a seznámí s příběhy armádního generála Tomáše Sedláčka nebo odbojáčky Jaryny Mlchové. Letecké muzeum Ing. Jana Kašpara ukáže letuschopné repliky prvních letadel, ať už je to slavný letoun bratří Wrightů, nebo Kašparův Blériot.

Muzeum MHD a železnice v Rosicích nad Labem zůstane kvůli opravě zavřené, ale vypraví historický trolejbus Škoda 9Tr, který pojedje na trase mezi Dubinou a Polabinami.

Čelý program najdete na www.pardubickamuzejinoc.cz.

Kateřina Procházková, mluvčí muzea

Parádní nápad 2022 má svého vítěze!

Pardubický podnikatelský inkubátor (P-PINK) hostil v dubnu již 3. ročník soutěže Parádní nápad. Účelem tohoto klání je vybrat nejlepší podnikatelské nápady nebo začínající firmy, které přinášejí nová inovativní řešení problémů naší společnosti. A kdo letošní finále ovládl? Absolutním

vítězem se stal Petr Resl z Univerzity Pardubice s projektem 3D tisk kompozitů. Vítězná inovace umožňuje v různých průmyslových oblastech vylepšit materiály vzniklé 3D tiskem. Výsledné výrobky jsou pevné, lehké a úsporně vyrobené. Uspěl také projekt DronREALITY, který vytváří

video vizualizace staveb s prvky rozšířené reality s možností detailně zobrazit zatím nerealizovaný projekt stavby na reálném pozemku. Mezi oceněnými se objevily dva studentské projekty. Jedním z nich je Comenio, aplikace pro studenty, která má řešit problém komunikační ostýcha-

vosti ve školách. V současnosti aplikace také pomáhá s integrací ukrajinských dětí do českých škol. Druhým projektem je PapTop, vyrábějící papírové brikety z recyklovaného papíru. Přidanou hodnotou je další využití papíru, který by jinak skončil na skládce. **Petra Srdínková, P-PINK**

Hrdinové v pozadí

Ve výstavním prostoru Mázhaus můžete do 26. června navštívit výstavu věnovanou osudům lidí z Pardubic a okolí, kteří během 2. světové války položili život

za svobodu. Někteří z nich postupem času upadli téměř v zapomnění. U příležitosti výročí 80 let od událostí heydrichiády si je připomeneme. Pro návštěvníky bude

výjimečně v rámci této akce zpřístupněn i podzemní prostor Mázhausu zvaný Šatla-va. Výstavu připravilo Turistické informační centrum ve spolupráci se Státním okres-

ním archivem Pardubice. Vernisáž výstavy se bude konat 12. května od 17 hodin. Více informací na: www.mazhauspardubice.cz.

Miloslava Christová, TIC Pardubice

Dětský super den letos opět v červnu

Největší oslava svátku všech dětí v Pardubickém kraji se vrací do svého červnového termínu. A máme se zase na co těšit! Konkrétně na Michala Nesvadbu, Čiperky, klauna Ferdu a Mimone! Starší děti potěší vystoupení a autogramiáda youtubera, letos Pardubice oslní McCitron.

Eldis Dětský super den se bude konat v sobotu 4. června od 10 do 17 hodin na dostihovém závodišti.

Na děti čeká spousta soutěžních stanovišť, na kterých budou moci sbírat razítka do svých soutěžních karet, za něž pak mohou získat dárky nejen od Mattela. Hol-

ky a kluci budou moci otestovat nejrůznější sportovní disciplíny – parkour, capoeira, lacrosse, basketbal, karate, floorball, ale i taneční workshopy. Stejně tak na ně čeká zábavné vzdělávání o přírodě a vědě a nejrůznější chemické pokusy. Návštěvníci si budou moci vyzkoušet paintball, virtuální

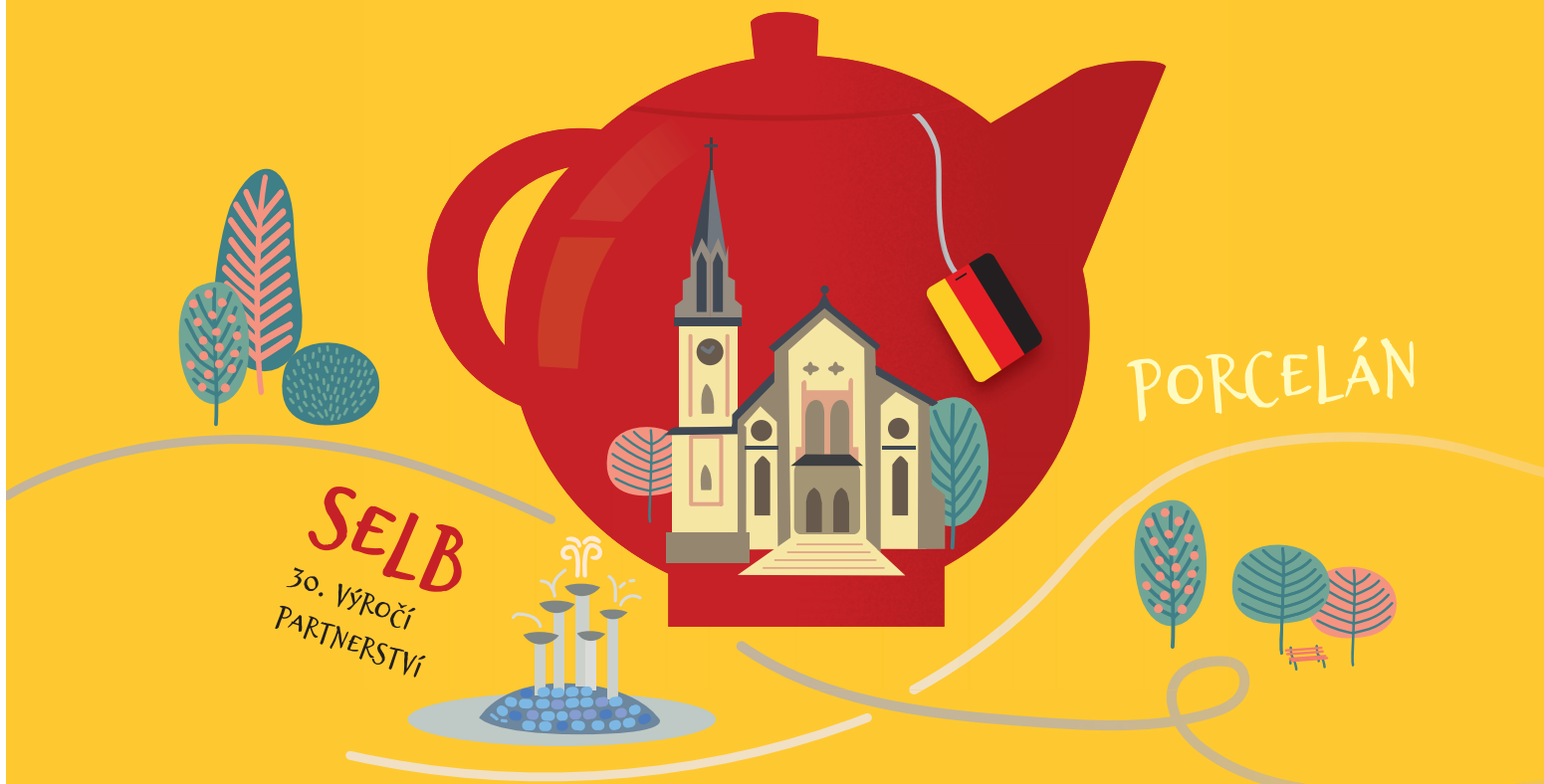
realitu, deskové hry, ale také tvořivé dílničky. Samozřejmě budou skákat hrady, houpačky, kolotoče a mnoho dobrot.

Přijďte si užít Eldis 21. dětský super den! Sledujte FB akce a webové stránky www.detskysuperden.cz

Gabriela Čebišová, pořadatelka

BAVORSKÝ ROK

OBJEVTE KOUZLO PORCELÁNU

Před třiceti lety Pardubice navázaly jedno z prvních mezinárodních partnerství s městem bílého zlata, německým Selbem. Téměř patnáctitisícové město v severovýchodní části Bavorska, jehož hospodářský a kulturní život po několik generací formoval porcelánový průmysl, leží pouhých 7 kilometrů od hranic s Českou republikou. Selbský porcelán zdobí stoly na celém světě a potěší každého sběratele porcelánu. Obzvláště známé trojhvězdi výrobci Hutschenreuther, Rosenthal a Heinrich, kteří zde v dobách největšího rozkvětu vyráběli téměř polovinu celoněmecké výroby porcelánu, pozvedlo Selb na úroveň evropského hlavního města porcelánu.

PORZELLANIKON SELB

Fascinující pohledy do historie průmyslu porcelánu a do života pracovníků nabízí Porzellanikon – Státní muzeum porcelánu v Selbu. V bývalé porcelánce si můžete prohlédnout, jak pracně se porcelán v minulosti vyráběl, jak se z hrubých kusů kamene vyrábělo drahé nádobí nebo krásné figurky. Vyzkoušet si to můžete i na vlastní kůži a odnést si vlastnoručně vyrobený šálek. Muzeum nabízí bezplatné zapůjčení audio průvodce v češtině, možnost rezervace prohlídky muzea s průvodcem v češtině i možnost rezervace kreativních programů pro děti nebo rodiny v češtině.

Více informací na: www.porzellanikon.org/cz/muzeum

PARTNEŘI

www.pardubice.eu/bavorskyrok

BAVORSKÝ ROK 2022 | PROGRAM

KVĚTEN 2022

MULTIKULTURNÍ TÝDEN

11. ročník multikulturního festivalu v Pardubicích. Dětské dílny a soutěže s bavorskou tematikou.

Příhrádek

Termín: 6. 5. 2022, 15:00 – 18:00

multikulturnityden

ŠPRECHTÍME. DEN S NĚMČINOU (Goethe-Institut Česká republika)

Festival německého jazyka. Hry, koncerty, workshopy pro žáky a vzdělávací akce pro učitele němčiny.

ABC klub, Tyršovy sady

Termín: 18. 5. 2022, 8:30 – 16:30

www.goethe.de/densnemcinou

PROGRAM

8:30–10:30 interaktivní hra Autobahnspiel (vhodné pro 2. stupeň ZŠ), ABC klub, Štolbova 2665

11:00–11:45 hudební workshop pro žáky s německou kapelou Munich SupercREW, Tyršovy sady

12:00–13:00 koncert německé kapely Munich SupercREW, Tyršovy sady

14:00–16:00 hudba ve výuce německého jazyka (seminář pro učitele němčiny), Goethe-Zentrum Pardubice, Klášterní 54

Přihlášky pro školy prosím zasílejte na info@sprechtime.cz

PREDNÁŠKA O BAVORSKU A WORKSHOPY PRO DĚTI

Cestovatelská přednáška Bavorsko křížem kráčem, výtvarné dílny pro děti – dekorování rosenthalského porcelánu

Atrium Palác Pardubice

Termín: 20. 5. 2022, 15:00–17:00

www.palacpardubice.cz

BAVORSKÝ DEN V NATURA PARKU

Cestovatelské přednášky, přednášky o porcelánu, workshopy a hry pro veřejnost, fotografická a interaktivní virtuální výstava „Virtuální Bauhaus – Virtuelles Bauhaus“ věnovaná německé škole umění a designu.

Natura Park Pardubice

Termín: 21. 5. 2022, 13:00 – 18:00

www.pardubice.eu/bavorskyrok

13:15 – 14:15

Přednáška: Ingrid Fink

– Moje město Selb

Úvodní přednáška vás zavede do partnerského města Pardubice Selbu a jeho okolí. Ingrid bude vyprávět o životě v porcelánovém a designovém městečku Selb a o krásách pohoří Smrčiny. Poďte se tam vydat s námi!

Ingrid Fink – žije a pracuje ve svém rodném městě Selb, ležícím na východním okraji pohoří Fichtelgebirge (Smrčiny), pouhých 7 km od hranic s Českou republikou. Je učitelkou angličtiny a němčiny na odborné škole produktového designu v Selbu. Ve volném čase ráda lyžuje, chodí po horách nebo jezdí na kole po okolí. Miluje cyklostezky podél řek Eger, Saale, Naab a Mohan, které pramení ve Smrčinách. Ingrid se od roku 2011 pravidelně účastní Pardubického vinařského půlmaratonu.

14:15 – 15:15

Přednáška: Jan Ivanega

– Bílé zlato v modrobílé zemi. Bavorský porcelán tří staletí

Po evropském vynálezu porcelánu v Míšni (1709) se i přes snahy saského kurfiřta o utajení technologie výroby porcelánu postupně rozšiřovala do celé Evropy. Podíváme se, jaké porcelánky vznikly na území dnešního Bavorska, tehdy roztržštěného na řadu států, a jak se jim dařilo později. Zaměříme se zejména na mnichovskou porcelánku Nymphenburg, jako symbolickou i faktickou bavorskou protiváhu saské Míšně. Navštívíme i Selb a další centra porcelánové výroby v malebných regionech krásného Bavorska.

Jan Ivanega – vedoucí historického oddělení Východočeského muzea v Pardubicích, je historik umění a nadšený bavorofil. Věnuje se zejména studiu architektury, jako kurátor se v muzeu zabývá i porcelánem a keramikou. Jelikož se v Čechách nedá koupit dobrý Weizenbier, nezbývá mu, než jezdit na prodloužené víkendy do Bavor.

15:15 – 16:15

Přednáška: Jaroslav

Hofmann – Bavorsko křížem kráčem

Bavorsko je největší spolkovou zemí Německa, kterou stojí za to poznávat. Je jen o málo menší než celá Česká republika a nabízí bezpočet přírodních,

kulturních i historických zajímavostí a krás. Ukážeme si jeho různé podoby a představíme si jeho sedm krajů, od Horního Bavorska a Švábska přes Dolní Bavorsko a Horní Falc až po všechny tři francké regiony – Horní, Střední a Dolní Franky.

Jaroslav Hofmann – biolog, cestovatel, publicista, fotograf, překladatel a průvodce, posledních šestnáct let pracuje jako odpovědný redaktor cestopisného měsíčníku Země světa. Navštívil přes 50 zemí na pěti kontinentech, více než 30 let o svých cestách přednáší.

16:15 – 17:15

Přednáška: Pavel Osoha

– Moje Bavorsko s přihlídnutím ke klášterům a poutním místům

Dávné vazby Bavorska a Českých zemí. Věže kostelů. Vybrané kláštery a poutní místa podle bavorských vládních obvodů. Drobné nahlédnutí do bavorské gastronomie.

Pavel Osoha – specialista v oblasti sociálních věcí, pracoval na magistrátu a krajském úřadě ve Zlíně i jako vedoucí Centra pro rodinu. Po spíše nahodilém seznámení se s Bavorskem se z něj stal milovník této země a jejích klášterů a poutních míst.

ČERVEN 2022

PORCE -ARTU/ -LÁNU

Výstava prací studentů SŠ grafického designu na téma Rosenthal

Zelená brána | Termín: 3. 5. – 29. 5. 2022

www.zelenabrana.eu/cs/vystavy

ZÁŘÍ 2022

SELB OČIMA FOTOGRAFŮ

Venkovní výstava fotografií Floriana Miedla a fotostudia Feigfotodesign z německého partnerského města Selb

Tyršovy sady | Termín: 1. 9. – 31. 10. 2022

www.pardubice.eu/bavorskyrok

ŘÍJEN 2022

NĚMECKÝ DIVADELNÍ FESTIVAL 2022

**„BELLADONNA – WIE SOLL FRAU SEIN“
(BELLADONNA – JAKÁ BY MĚLA BÝT ŽENA)**

Komedie o genderových stereotypyech v podání divadla Galli z Mnichova. Jaká by měla být žena: krásná, inteligentní, zábavná, sexy, úspěšná, suverénní. Díky dechberoucím proměnám se představitelka hlavní role Helena George promění z dívčího klauna v úžasnou ženu. Skutečný kaleidoskop rozmanitých rolí! Představení v německém jazyce.

Divadlo29 | Vstupné: 120 Kč, studenti a senioři: 70 Kč
Termín: 5. 10. 2022, 19:00 | **www.goethepardubice.org**

LISTOPAD 2022

FASCINACE ROSENTHAL. BAVORSKÝ PORCELÁN MEZI ROKOKEM A WARHOLEM

V renesančních sálech zámku se představí fascinující příběh luxusního porcelánu rodinné firmy Rosenthal. Kromě historizujících kusů předvede výstava dekorativní objekty ve stylu art deco i modernistické stolní nádoby od špičkových skandinávských a italských designérů. Zvláštní pozornost bude patřit fenoménu uměleckého porcelánu, který zastoupí díla Victora Vasareliho či Friedensreicha Hundertwassera. Chybět nebudou ani artefakty od návrhářského domu Versace.

Východočeské muzeum v Pardubicích

Termín: 25. 11. 2022 – 23. 2. 2023 | **www.vcm.cz**

PROSINEC 2022

ADVENTNÍ TRHY

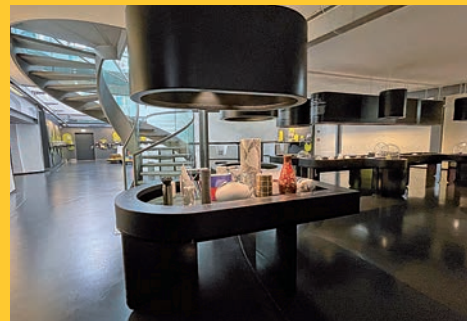
Prodejní stánky porcelánu z dílny bavorských designérů
Pernštýnské náměstí | Termín: prosinec 2022

FASCINACE ROSENTHAL. BAVORSKÝ PORCELÁN MEZI ROKOKEM A WARHOLEM

Výstava historického i soudobého porcelánu Rosenthal

Východočeské muzeum v Pardubicích

Termín: 25. 11. 2022 – 23. 2. 2023 | **www.vcm.cz**

divadelní představení

festivaly, slavnosti

film, promítání

koncerty

tanec, plesy

výstavy, přednášky

akce pro děti

sport, aktivní vyžití

ostatní

29.4.–31.12. Museum virtualis, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, soutěže, výstavy, hry

18.6.–29.1. Gizela Šabóková – Jaromír Rybák, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum – expozice S.K.L.E.M. – 2. patro zámku, výstava

27.10.–31.12. Jedno místo prázdné – České umění 2. poloviny 20. století, Východočeská galerie v Pardubicích – Dům U Jonáše, výstava

14.12.–31.12. Peníze si do hrobu nevezmeš, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum – sklepní prostory severního křídla, výstava

1.1.–31.12. Expozice: Reflexe krajiny a přírody, Východočeská galerie v Pardubicích – zámek, výstava

3.1.–31.12. První obchodní dům Pardubic, Atrium Palác Pardubice, výstava

16.3.–19.6. Na Betlémě. Bohumír Komínek a Miroslava Zychová, VČG – zámek, výstava

31.3.–28.5. Tereza Šrámková * Živorobi, NOV art space, výstava

8.4.–31.12. Intermezzo, Galerie města Pardubic, výstava

18.4.–31.5. Výstava prací dětí z kroužku Tajemství fotografie, Dům dětí a mládeže Beta

20.4.–15.5. Co je krásy na světě, Dům dětí a mládeže Beta, výstava

26.4.–31.8. Přivedli svět domů. Binkovi a Josef Gočár, Zámek Pardubice – VČM, výstava

3.5.–30.6. Hrdinové v pozadí, Výstavní prostor Mážhaus, výstava

3.5.–29.5. Porce -artu/-lánu, Zelená brána, výstava

6.5.–23.4. Luděk Vojtěchovský: Ohlédnutí, Zámek Pardubice – VČM, výstava v parkánu

6.5.–11.5. Multikulturní týden 2022, náměstí Republiky, Příhrádek, Studentská, třída Míru, U Stadionu, multikulturní setkávání

6.5.–8.5. Národní finále v basketbale dívek U12, Sportovní hala Dašická

7.5. 7:00–11:00 Vítání ptačího zpěvu, Zámek Pardubice – VČM / sraz v 7 hodin před bránou zámku, jarní vycházka parky podél Chrudimky

7.5. 10:00–15:30 Co se děje na planetě, Dům techniky – Velká zasedačka, výstava

7.5. 15:00–18:00 LET'S DANCE – Multikulturní týden, Divadlo Exil, multikulturní setkávání

7.5. 19:00 Pardubicej ROCK-POP-ROCK, Music club Žlutý pes, koncert

7.5. 19:00 Ska-punk night, Ponorka – hudební klub, koncert

8.5. LET'S PLAY SPORTS – Multikulturní týden, Příhrádek, třída Míru, multikulturní setkávání

7.5. 10:00–15:30 Co se děje na planetě, Dům techniky – Velká zasedačka, výstava

7.5. 15:00–18:00 LET'S DANCE – Multikulturní týden, Divadlo Exil, multikulturní setkávání

7.5. 19:00 Pardubicej ROCK-POP-ROCK, Music club Žlutý pes, koncert

7.5. 19:00 Ska-punk night, Ponorka – hudební klub, koncert

8.5. LET'S PLAY SPORTS – Multikulturní týden, Příhrádek, třída Míru, multikulturní setkávání

8.5. 09:00 Dětský den s atletikou 2022, Městský atletický stadion

8.5. 10:00 Slavnosti perníku 2022, VČM – Zámek Pardubice, jarmark perníku, medu a lidových výrobků, pohádka

8.5. 13:00 Zahajovací dostihový den, Dostihové závodiště Pardubice

8.5. 15:00 D. Bartůňková: Princezna ze mlejna, Východočeské divadlo, pohádka

8.5. 15:00 Tvůrčí neděle: Záznamy ze všedních dní i z cest, Galerie města Pardubic, víkendová dílna (nejen) pro děti

8.5. 19:00 Bláznivé nůžky, VČD – Malá scéna ve dvoře, divadlo

9.5. LET'S SOCIALIZE – Multikulturní týden, náměstí Republiky, Svaté Anežky České, multikulturní setkávání

9.5. 8:30, 10:00 a 17:00 D. Bartůňková: Princezna ze mlejna, Východočeské divadlo, pohádka

9.5. 17:00 MČR juniorů, Plochodrážní stadion

9.5. 18:30 Olga – Filmový klub, CineStar, filmový klub

10.5. LET'S MEET THE WORLD – Multikulturní týden, Příhrádek, Studentská, třída Míru, multikulturní setkávání

10.5. 19:00 Saxofonové variace, Dům hudby, koncert

11.5. LET'S FINISH BIG – Multikulturní týden, Příhrádek, Sladkovského, U Stadionu, multikulturní setkávání

11.5. 10:00 Mateřský kruh, Divadlo 29 – Klub 29

11.5. 10:00 Rodinná středa: Přírodní pigmenty, Galerie města Pardubic, otevřená dílna pro děti i jejich rodiče

11.5. 15:00 Seniorský kvíz, Centrum Kosatec, hospodský kvíz pro seniory

11.5. 18:00 Pozorování oblohy: Slunce, jak ho neznáme, Hvězdárna barona Artura Krause

11.5. 19:00 Zpráva o záchraně mrtvého, Divadlo 29, film

11.5. 10:00 Mateřský kruh, Divadlo 29 – Klub 29

11.5. 10:00 Rodinná středa: Přírodní pigmenty, Galerie města Pardubic, otevřená dílna pro děti i jejich rodiče

11.5. 15:00 Seniorský kvíz, Centrum Kosatec, hospodský kvíz pro seniory

11.5. 18:00 Pozorování oblohy: Slunce, jak ho neznáme, Hvězdárna barona Artura Krause

11.5. 19:00 Zpráva o záchraně mrtvého, Divadlo 29, film

11.5. 20:00 Laco Deczi & Celula New York, Music club Žlutý pes, koncert

12.5. 18:00 Hranice konfliktu: Nenásilná řešení, Divadlo 29, přednáška

12.5. 18:00–20:00 Pozorování oblohy: Slunce, jak ho neznáme, Hvězdárna barona Artura Krause

12.5. 19:00 F-klub, Doli Klub, Klub

13.5.–15.5. Heydrichiáda 80, Památník Zámeček, Larischova vila – Zámeček Pardubický, výstava

13.5. 12:00 Majáles Pardubice 2022, Ke Koupališti – louka Cihelna, hudební festival

13.5. 18:00–20:00 Pozorování oblohy: Slunce, jak ho neznáme, Hvězdárna barona Artura Krause

13.5. 19:00 Bláznivé nůžky, Východočeské divadlo, divadlo

13.5. 19:00 P. Hartl / Hovory o štěstí mezi čtyřma očima, Východočeské divadlo, divadlo

13.5. 19:00 Tomáš Ronovský: Jeden fokus po druhé, Divadlo 29 – Klub 29, přednáška

14.5. 11:00 Pardubicemi po stopách Silver A, Památník Zámeček, procházka

14.5. 8:00 XXXVIII. Mezinárodní veterán rallye Pardubice, Pernštýnské náměstí (Pardubice)

14.5. 9:00–15:00 Den otevřených dveří * 70 let trolejbusů v Pardubicích, Dopravní podnik města Pardubic

- 14.5. 10:00–16:00 Den otevřených dveří Českého rozhlasu Pardubice, Divadlo 29
- 14.5. 10:00 Majáles Pardubice 2022, Ke Koupališti (Pardubice) – louka Cihelna, hudební festival
- 14.5. 12:00 Divadlo mýdlových bublin: Tajemství bubliny Štěstí, Kulturní dům Hronovická – Velký sál, divadlo
- 14.5. 13:00 Prohlídka Pernštejnské truhly, Zámek Pardubice – VČM, prohlídka
- 14.5. 14:00–15:30 Vycházka s geologem – o materiálech použitých při stavbě zámku a města, Zámek Pardubice – VČM, vycházka
- 15.5. 9:45–17:00 Zahájení sezóny Musea Rosice n.L., Pardubice – Rosice nad Labem, Muzeum Rosice, jízda motoráčku
- 15.5. 10:00–17:00 Základy akvarelu, náměstí Republiky P-PINK, kurz
- 15.5. 15:00 Bardzo fajný den, Divadlo 29
- 15.5. 19:00 Jarní koncert JK Bandu, Kulturní dům Hronovická – Velký sál, koncert
- 16.5. 18:30 Margrete – královna severu, CineStar, filmový klub
- 16.5. 19:00 Osudová, Dům hudby, koncert
- 17.5. 9:00–11:00 Výtvarná dílna pro seniory: Malba na porcelán, VČG – Dům U Jonáše
- 17.5. 9:30 Hedvábný šál – textilní doplněk nejen do kostýmu, Dům dětí a mládeže Beta
- 17.5. 16:30–18:00 Výtvarné dílny pro dospělé: Malba na porcelán, VČG – Dům U Jonáše
- 17.5. 19:00 Osudová, Dům hudby, koncert
- 17.5. 20:00 tYhle / Lukáš Karásek: Obývací pokoj, Divadlo 29, divadlo
- 18.5. 08:30–10:30 Šprechtíme. Den s němčinou – Autobahnspiel, ABC Klub
- 18.5. 14:00–16:00 Šprechtíme. Den s němčinou, Goethe-Zentrum Pardubice
- 18.5. 17:00 Památky na heydrichiádu ve sbírkách VČM, Památník Zámeček
- 18.5. 18:00–20:00 Pozorování oblohy: Slunce, jak ho neznáme, Hvězdárna barona Artura Krause
- 18.5. 19:00 Osudová, Dům hudby, koncert
- 19.5. 18:00–20:00 Pozorování oblohy: Slunce, jak ho neznáme, Hvězdárna barona Artura Krause
- 19.5. 19:00 Bláznivé nůžky, Východočeské divadlo, divadlo
- 19.5. 19:00 Cavewoman, Kulturní dům Hronovická – Velký sál, divadlo
- 19.5. 19:00 Molire: Zdravý nemocný, Východočeské divadlo, divadlo
- 20.5. 17:00–23:00 Pardubická muzejní noc, Zámek Pardubice – VČM, netradiční návštěva kulturních organizací v noci
- 20.5. 17:00 Příběhy měsíční duhy, Ekocentrum Paleta, akce pro děti
- 20.5. 18:00–22:00 Muzejní noc v Pardubicích, Pardubice, Jízda historického trolejbusu
- 20.5. 18:00–20:00 Pozorování oblohy: Slunce, jak ho neznáme, Hvězdárna barona Artura Krause
- 20.5. 19:00 Jet Beat a Folk stones, Doli Klub, koncert
- 20.5. 19:00 Rest a DJ Herby + support DJ's, Music club Žlutý pes, koncert
- 20.5. 20:00 Už jsme doma, Ponorka – hudební klub, koncert
- 21.5. 13:00 I. kvalifikace na 132. Velkou pardubickou se Slavia pojišťovnou, Dostihové závodiště Pardubice, sport
- 21.5. 13:00 Po stopách Pernštejnů v Pardubicích, Zámek Pardubice – VČM, procházka
- 21.5. 15:00 ME družstev do 23 let – semifinále 1, Plochodrážní stadion
- 21.5. 15:00 Swap, Divadlo 29 – Klub 29
- 21.5. 19:00 Klepání na nebeskou bránu, Divadlo Exil, divadlo
- 21.5. 20:00 Spinifex (NL/D/E/PT/US), Divadlo 29, koncert
- 22.5. 10:30 a 14:00 Hejblata, Východočeské divadlo, divadlo
- 22.5. 10:30 Sladkosti v hudbě, Dům hudby, koncert
- 22.5. 14:00 Superhrdinové aneb legendy a pověsti v Pardubicích, Zámek Pardubice – VČM, akce pro děti
- 22.5. 14:00 Taneční odpolední čaje, Kulturní dům Hronovická
- 22.5. 15:00 Pardubice Stallions – Prague Mustangs, Městský atletický stadion, americký fotbal
- 22.5. 16:00 TisícíHran: Fialky a mejdlíčka, dětství pod rudou hvězdou, Divadlo 29, divadlo
- 22.5. 17:00 Kája a Bambuláček – Bambulková šou, Dům kultury Dukla, pohádka
- 23.5. 17:00 Bláznivé nůžky, VČD – Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 23.5. 18:00 Mrazík s pendrekem v ruce, Divadlo 29
- 23.5. 18:00 Slavnostní koncert ZUŠ Open, Dům hudby, koncert ZUŠ Havlíčkova
- 23.5. 18:30 Duran, CineStar, filmový klub
- 24.5. 19:00 Jako břitva, Východočeské divadlo, divadlo
- 24.5. 19:30 Koncert obětem heydrichiády, Univerzitní aula, koncert
- 25.5.–22.6. Obrázky, obrázky, obrázky..., ZUŠ Havlíčkova – Státní okresní archiv Pardubice, výstava
- 25.5. 10:00 Požární prevence, Dům dětí a mládeže Beta, přednáška
- 25.5. 18:00 Pozorování oblohy: Slunce, jak ho neznáme, Hvězdárna barona Artura Krause
- 26.5. 18:00 Pozorování oblohy: Slunce, jak ho neznáme, Hvězdárna barona Artura Krause
- 26.5. 20:00 Hudební hospoda, Doli Klub, koncert
- 27.5. 9:00–18:00 Spitfire v Pardubicích, třída Míru, výstava
- 27.5. 18:00 Pozorování oblohy: Slunce, jak ho neznáme, Hvězdárna barona Artura Krause
- 27.5. 19:00 Herbert Einstein, Safe Exit, Brants, Ponorka – hudební klub, koncert
- 27.5. 19:00 Tři sestry – Letní Open Air Tour, Pardubický pivovar, koncert
- 27.5. 19:30 eNDee mazel v centru Kosatec, Centrum Kosatec, koncert
- 27.5. 20:00 Green Onyon, Doli Klub, koncert
- 28.5. Aviatická pouť, Letiště Pardubice
- 28.5. 15:00 Pardubicemi po stopách Silver A, sraz před radnicí, procházka
- 28.5. 9:00 Workshop k výstavě Přivedli svět domů. Binkovi a Josef Gočár, Zámek Pardubice – VČM, Speciální workshop – šití bot
- 28.5. 11:00 Tajný kryt, Zámek Pardubice – VČM, dětská prohlídka krytu civilní obrany

	28.5. 13:00 Kryt civilní obrany, Zámek Pardubice – VČM, prohlídka		30.5. 17:00 Volný mezinárodní závod / MČR 125ccm, Plochodrážní stadion		3.6. 21:00 Filmový večer na Památníku Zámeček, Památník Zámeček, promítání
	28.5. 17:00 Jamming? UAII, Divadlo 29 – Klub 29, koncert		30.5. 17:00 ZUŠ Open – Závěrečné vystoupení literárně-dramatického oboru, Divadlo 29		4.6. 8:30–16:00 51. Mezinárodní výstava minerálů, Ideon, výstavy
	28.5. 19:30 Marduk, Music club Žlutý pes, koncert		30.5. 18:30 Hranice odvahy, CineStar, filmový klub		4.6. 10:00–18:00 Food Truck Fest Pardubice vol.3, U Stadionu
	29.5. Aviatická pouť, Letiště Pardubice		2.6. 19:00 Pouta a Z. Barták, M. Kramarovič, Doli Klub, koncert		4.6. 19:00 Tour jak má Beat, Music club Žlutý pes, koncert
	29.5. 13:00 Moderní architektura v Pardubicích v první polovině 20. století, Zámek Pardubice – VČM, procházka		3.6. 17:00 Promenádní koncerty na Dukle, Městský obvod V – před DK Dukla	Aktuality a podrobnosti na pardubice.eu/turista, nebo na čísle 775 068 390, info@ticpardubice.cz.	

Taiwanský dirigent Yu-An Chang poprvé v Pardubicích

Prostě Beethovenova Osudová. Kdo by ji neznal. Přijďte si (nejen) ji poslechnout na živo 16. a 18. května. Na programu je kromě této slavné skladby také Schubertova předehra k Rosamundě a Mozartův Koncert pro klavír a orchestr č. 20 d moll v provedení

Sladkosti v hudbě

Jak název napovídá, další koncert pro děti a rodiče se bude točit kolem „sladkostí“ v hudbě. Dirigent Marko Ivanovič spolu

českého klavíristy Jana Bartoše pod taktovkou taiwanského dirigenta Yu-An Chang. Ten, kromě účinkování u různých orchestrů ve světě, působí jako dirigent – asistent šéfa Boston Symphony Orchestra Andrise Nelsonse. Dvojice těchto květnových kon-

certů bude skvělou přípravou na závěrečné koncerty zvané Symfonické finále (6. a 8. června), které budou rovněž držet pomyslnou uměleckou latku velmi vysoko. Sezónu uzavřeme spolu s houslistou Milanem Al-Ashhabem, vítězem mezinárodních sou-

těží a představitelem nové generace, který při svém premiérovém vystoupení v Pardubicích provede Mendelssohnovu Skotskou symfonii. Pod taktovkou šéfdirigenta Stanislava Vavříčka dále zazní také Čajkovského Koncert pro housle a orchestr D dur.

Filharmonie obnovuje předplatné

Pro novou koncertní sezónu bude opět možné pořídit předplatné. Prodej abonmá bude probíhat od 23. 5. do 3. 6. pro stávající

s moderátorem Petrem Kadlecem a filharmoniky zavedou 22. května v 10:30 posluchače do Cukrového království na hrad Cuk-

rburg, který hudebně ztvárnil P.I. Čajkovskij ve svém baletu Louskáček. Nejen on, ale i mnozí další skladatelé ve své hudbě pou-

žívají dolce (v překladu z italštiny: sladce) – jako doporučení hudebníkům, aby do hudby dali víc srdce a něhy.

ně v Domě hudby. Program příští sezóny a harmonogram prodeje bude zveřejněn na tiskové konferenci v polovině května.

Brožura 54. sezóny bude poté zdarma k dispozici na koncertech a v infocentru.
Andrea Žeravíková, mluvčí FKP

Kroky bez násilí

„Násilí není normální součást života, můžeme vám pomoci, nejste v tom sami!“ U příležitosti světového dne proti násilí na

seniorech pořádá město Pardubice akci Kroky bez násilí. Akce se uskuteční dne 15. června od 13 hodin v Bubeníkových sa-

dech, za přítomnosti státních i nestátních organizací, které se zabývají pomocí seniorům a problematikou násilí páchaného na

seniorech. Kromě poradenství zde proběhne i policejní ukáзка sebeobrány a výcvik služebních psů městských strážníků.

V dubnu se otevřelo první ReUse Centrum v Pardubicích

Služby města Pardubic ve spolupráci se statutárním městem Pardubice otevřely první ReUse Centrum v Pardubicích – místo, ve kterém můžete dát použitým věcem, které byste jinak vyhodili, nový smysl. Případně si můžete přijít do ReUse Centra na adrese Na Staré poště 2903 vybrat z nabízených věcí a dát jim nový život. Smyslem ReUse Centra

je zejména předcházení vzniku odpadu. Pokud z nabízených věcí něco využijete, bylo by vhodné vhozením příspěvku do pokladničky podpořit ekologickou výchovu v Pardubicích.

V ReUse Centru můžete odložit nebo si vybrat například zařízení a vybavení domácnosti (např. keramické, porcelánové i skleněné nádobí, hrnce, plechy

na pečení, talíře, hrníčky, přístroje, sklenice), obrazy, rámy, vázy, dekorace do domácnosti, květináče, mechanické domácí strojky, přepravky, bedny, mechanické nářadí atd., mediální produkty (CD, DVD, videokazety), hračky, sportovní potřeby a vybavení, kola, koloběžky, lyže, snowboardy, knihy i časopisy, kamna, kelímky, zahradní náčiní, zahradní dekorace

a doplňky, vybavení pro chov domácích zvířat, drobný nábytek a bižuterii.

Věci musí být předány čisté, ve funkčním stavu a bez zjevného napadení parazity, škůdci nebo infekcemi hub a plísní. Otevírací doba je v pondělí, ve středu a v pátek od 13 do 17 hodin a v sobotu od 8 do 12 hodin.

Klára Sýkorová, mluvčí SMP

Dva starty, jeden cíl – Hradubický běh letos po šestnácté

Lidé z Pardubic a Hradce Králové již 16. rokem závodí, kdo dříve doběhne do Čeperky, která je v půli cesty z obou měst. Hradubický běh je přátelský závod,

který spojuje lidi z obou krajských měst. Uskuteční se v sobotu 14. května v 9 hodin. Start zazní v obou městech současně a na 150 účastníků se každoročně

setkává v polovině celkové trasy v Čepce, kde závodníky čeká vyhodnocení a přátelské popovídání u občerstvení. Běží se za každého počasí. Start je v Par-

dubicích v Poděbradské ulici – v blízkosti prodejny koberců Breno. Registrovat se lze na stránkách www.ph7.cz nebo přímo na místě.
Petr Hochman, pořadatel

Křížovka o ceny

Pardubice byly během 2. světové války dějištěm významných národních událostí spojených s paravýsadkem Silver A a heydrichiádou. Hrdinství českých odbojářů Němci pomstili popravami skoro dvou set lidí na pardubickém Zámečku. Zásadní události z válečného období se odehrály v roce 1942 a město si je bude v rámci 80. výročí připomínat po celý letošní rok.

Vysílačka Libuše (TAJENKA) do kamenolomu Hluboká, nedaleko obce Ležáky na Hlince. Dne 27. května 1942 byl v Praze-Libni uskutečněn atentát na Heydricha, který následkem infekce po zranění plastickou trhavinou dne 4. června zemřel. Nový protektor Kurt Daluege a K. H. Frank vyhlásili stanné právo a rozpoutali teror. Po celé zemi nacisté zatýkali tisíce takzvaných nepřátel říše, bez soudů byly okamžitě vynášeny rozsudky smrti.

Znění tajenky nám posílejte do data příští uzávěrky poštou nebo elektronicky na adresy uvedené v tiráži na straně 2. Tajenka z minulého čísla: **MATKU ANTONII**. Výherkyní se tentokrát stala paní Hana Šimková. Cena je připravena k vyzvednutí po e-mailové/telefonické domluvě na Pernštýnském náměstí.

AUTOR: JIRKA KŘÍŽOVKA ZVOLÁNEK	PSOVITÁ ŠELMA	NERVOVÝ ZÁŠKUB	INSPEKČNÍ PROHLÍDKA	AFÉRA	Pardubice	DROGA Z MAKOVIC	PEVNÁ ČÁST STROJE	ŘÍMSKY 55	Pardubice	SOUČET POLOMĚRŮ	ZIMNÍ MĚSÍC	TUŘÍN (NÁŘEČNĚ)
ŽERT					NEMOCNIČNÍ ODDĚLENÍ				ŽVÁST			
ZNAČKA BONBONŮ					PYŠNÝ PTÁK VEČERNÍ HOSTINA				KŘÍK (SLOV) PATŘÍČÍ PITTOVI			
KRYLOVY INICIÁLY			ZNAČKA HODINEK NÁPLAST					HLÍNA VPRAVOVAT OSIVO				
Pardubice	PAKOVAT	PANÍ (NĚMECKY) VARIANTA IVETY					ZN. LESNÍCH STROJŮ TŘÍŠKY (SLOV.)					
TAJENKA												
ANTIVIROVÝ PROGRAM						POHYB VZDUCHU SPLÉTAT					BĚLOVESKÁ KYSELKA	VÝŠE NEŽ
TŘPYT					PRÁVO ZÁKAZU CITOSLOVCE VRČENÍ					ZNAČKA INDIA PRIMÁT		
INTERNA- TIONAL TELEPHONE TELEGRAPH				VÍŘENÍ				ZÁKLADNÍ TEKUTINA				
ARABSKÝ HUDEBNÍ NÁSTROJ				ČÁSTI ÚST				OPADNUTÍ				

MALÁ ZMĚNA, VELKÝ VÝZNAM

Určitě jste už někdy slyšeli o tzv. Motýlím efektu, známém úsloví, které zní: „Když motýl v Hongkongu zamává křídly, může v New Yorku vyvolat bouři.“ A platí to jistě i o Pardubicích. Znamená to, že i jednotlivec, který nerezignuje na své okolí, má velký vliv na budoucnost. Ta se nakonec může díky malé změně odvíjet zcela jinak. Stejně tak funguje i prostředí, ve kterém žijeme a které společně sdílíme i utváříme – onen veřejný prostor. I pouhou vyslovenou myšlenkou či drobným činem můžeme dosáhnout zlepšení a změny.

Také umění se může vyjadřovat k městské zeleni, vodě, mobilitě, reagovat na stávající stavbu, prostranství, nebo oživit přehlíženou či zanedbanou část města. Může mít i funkci připomínkovou v podobě pomníků a památníků okolo nás.

Kolektiv autorů / tým Galerie města Pardubic: Tereza Nováková • Valentýna Šatrová • Šárka Zahálková
Grafika: Josef Čevora – Mixage.cz

I tyto příklady ze světa umění se zdály být pouze nepatrnými událostmi, nakonec ale vedly ke změně, zájmu, diskusi či novému pohledu. Měly tak vliv nejen na náš život v Pardubicích.

» Areál Winternitzových automatických mlýnů se proměňuje v kulturní centrum, což ještě před pár lety nebylo vůbec myslitelné.

» V průběhu dubna jste v ulicích Pardubic mohli potkat pracovníka v modré kombiněze, který poklízal město. Byl jím umělec Andreas Gajdošík, který se v rámci svého pobytu v Pardubicích rozhodl pomáhat tímto způsobem. S nápisem **VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÉ UMĚLECKÉ PRÁCE** na zádech svého pracovního oděvu uklízel ulice, čistil sochy či pomáhal s opravami v ulicích města.

A co Pardubice?

O kterém místě či tématu se ve městě nemluví a zasloužilo by pozornost? Které místo potřebuje změnu?

Jakou událost či osobnost bychom si měli v pardubickém veřejném prostoru upamatovali?

Které místo vnímáte jako zanedbané? Kterému nově opravenému místu něco chybí?

Napište nám na » info@gmpardubice.cz !

Zakreslete místo do mapy, pošlete fotografii či pár vět. Váš poznatek může vést ke změně. Podněty a nápady pošlete do 31. 7. 2022.

» **Symposií a výstav Pardubické valy v roce 1994, 1995 a 1997 se účastnili významní čeští a slovenští umělci a umělkyně. Organizovala je Východočeská galerie v Pardubicích a dnes je známe z učebnic umění a katalogů. Na čas tak zcela proměnila jedno místo a vztah k němu.**

» **Pomník Maxe Van der Stoela od umělce Dominika Langa připomíná efemérní setkání nizozemského politika s českým filozofem a mluvčím Charty 77 Janem Patočkou, které mělo pro naši republiku velký a trvalý význam.** ↓

STROM

Dominik Lang a Jakub Červenka,
pomník Maxe van der Stoela, 2017,
park Maxe van der Stoela, Praha 6

Toulky historií Pardubic

... ptáme se pardubického historika Františka Šebka

Pohled na dům čp. 53 na Pernštýnském náměstí ještě předtím, než jej koupila a potom přestavěla občanská záložna. Na obrázku je to objekt druhý zleva na jižní straně náměstí (fotoarchiv VČM, fotografie J. Pírký).

V reakci na seriál článků o výstavbě nové (dnešní) pardubické radnice se mě jeden známý ptal na osudy pardubické občanské záložny, která měla zpočátku sídlo v původních přestavěných objektech a poté si postavila vlastní reprezentativní dům na náměstí, dnešní Spolkový dům Evropa. Usoudil jsem, že to může zajímat i čtenáře Toulék.

Vznik občanské záložny v Pardubicích (1862) je plodem velkých společenských proměn rakouského mocnářství (a zvláště v Čechách), které odstartovala prohraná válka Rakouska se Sardinským královstvím v severní Itálii (1859) a nato zhroucení státních financí. Císař František Josef I. musel odvolat všemocného ministra vnitra Alexandra Bacha, strůjce absolutistického režimu, prosazujícího germanizaci veřejného života, úřadů a způsob vládnutí, které potlačovalo jakékoliv aktivity veřejnosti s využitím rozsáhlého policejního aparátu a podpory udavačství všeho druhu. Na konci roku 1859 byl uzákoněn živnostenský řád, který zrušil poslední zbytky starého cechovníctví a kodifikoval svobodu podnikání. Po třech letech se legalizoval obchodní zákoník a principy volné konkurence i v obchodním podnikání. Císař svolal v roce 1860 rozmožnou říšskou radu a poté vyhlásil Říjnový diplom, který sliboval uspořádání vnitřních státoprávních poměrů mocnářství, mimo jiné sliboval zákonodárnou moc zemským sněmům a říšské radě. Následně vydaná Únorová ústava (1861) byla sice v tomto směru hořkým zklamáním, ale demokratizační změny se už nedaly zastavit. Kromě oživení hospodářského života se s nadšením oživila také občanská společnost. Jsme svědky zakládání různých ob-

čanských sdružení (spolků), které v duchu národní identity podporovaly na principech svépomoci pokrok v různých zájmových oblastech: od sociální pomoci přes oblast vzdělávání, kulturních, tělovýchovných a sportovních aktivit až po profesní specializace. K jejich založení stačilo předložit návrh stanov místopředsedství, které ověřilo, zda spolek nebude vyvíjet rozvratnou nebo nějakou protizákonnou činnost, a spolek zaregistrovalo.

Ani Pardubice nezůstaly v těchto změnách společenských proudů stranou. Už v roce 1861 se tu ustavil zpěvácký spolek Pernštýn. Následujícího roku na jaře měl v Pardubicích první koncert a téhož roku se účastnil v Praze prvního sjezdu českých pěveckých spolků (bylo jich 87 a koncertovalo tam na 900 zpěváků). Toho roku (1862) se také v Pardubicích ustavila Měšťanská beseda. Měla se napříště stát v životě města přes několik peripetií jedním z klíčových spolků až do druhé světové války. A roku 1862 se také ustavila pardubická občanská záložna neboli, jak tehdy zněl její oficiální název: „Spolek záložní čili výpomocná kasa v k. okresním městě Pardubicích.“

Dovolím si ve výkladu osudů obecní záložny malou odbočku. Všimněme si, jak je v tom názvu zdůrazněno, že spolek působí v „k. okresním městě“. Postavení okresní-

ho města Pardubice získaly jako výsledek ústavních a správních úprav po revolučním roce 1848 (resp. po r. 1850); ve zde zmiňovaném roce 1862 se navíc ještě deklaroval vznik volených okresních samospráv (jejich uvedení do života ale potom ještě trvalo nějaký čas). V označení sídla záložny je zmíněn též druhý atribut Pardubic, skrývající se ve zkratce „k.“ = v královském (městě). Pardubice ovšem ve skutečnosti královským městem v pravém slova smyslu nikdy nebyly. Měly od roku 1560 „jenom“ statut komorního královského města, tedy sídla panství patřícího k soukromému majetku panovníka (komorní panství). Ono slůvko královské město s vynecháním toho druhého „k.“ (= komorního) je poněkud nenáležité. Pardubičtí to ale často rádi takto užívali, když město začalo nabývat na významu (viz železnice a důležité nádraží, rostoucí hospodářský potenciál, viditelný růst společenské prestiže) a když se začali srovnávat s okolními, kdysi skutečně královskými městy, Chrudimí a Hradcem Králové. Pardubice ale na ně ještě dlouho zkrátka neměly... Když se potom od 90. let 19. do počátku 20. stol. výrazně rozrostly a staly se fakticky největším městem východních Čech, atribut „královské“ se u jména města vytratil (leda už jenom občas jako pozůstatek neplodného staromilství). Nebylo potřeba mít onu „královskou“ berličku.

Vraťme se k občanské záložně! Smyslem těchto zařízení bylo vytváření kapitálu z vložených finančních úspor a přebytků členů, jakož i z dalších aktivit sdružení, který sloužil menším živnostníkům a obchodníkům k poskytnutí nezbytného provozního úvěru, stavebních úvěrů nebo hypoteční půjčky. Občanské záložny nebyly schopny uspokojit potřeby větších průmyslových podniků nebo akciových společností, což byla úloha bank, ale byla v nich spatřována důležitá cesta podpory živností a menších obchodníků se silným podtextem svépomocné solidarity. První občanské záložny u nás vznikaly po roce 1858, jejich počet poměrně rychle rostl právě od 60. let 19. stol. Záleželo často na schopnostech vedení záložny; leckde musely čelit počáteční nedůvěře potenciálních zájemců. Tak tomu bylo i v Pardubicích.

Pardubice začaly ožívat po roce 1861 svěžími aktivitami národního uvědomění. Skončilo jedenáctileté období strnulosti, ba útisku těch, kdo snad chtěli vybočit z hranic nastavených Bachovým absolutismem. V roce 1861 se vedení města ujala samo-

správa naladěná na národně svobodomyšlnou vlnu. Na městském úřadě se objevila čeština, město se dostávalo do pohybu. Nedělejme si ale iluzi, že takové ozvuší zasáhlo většinu měšťanů. Naopak. U velké části z nich dlouho převládala setrvačnost nedůvěry k novým a kdovíjak nebezpečným myšlenkám. Od roku 1861 je ale podporovala většina členů nového akčního zastupitelstva v čele se starostou (purkmistrem), mlynářem z „císařského“ mlýna Josefem Bubeníkem a po jeho tragické smrti (během roku 1862) jeho mladším bratrem Václavem Bubeníkem.

Právě Václav Bubeník energicky podporoval zakládání spolků. V roce 1862 podpořil nejenom již zmíněnou Měšťanskou besedu, ale věřil i v sílu myšlenky svépomocných živnostenských sdružení, jakými byla i občanská záložna. Přes několik pokusů během roku se nepodařilo u zdejšího měšťanstva, a zvláště řemeslníků, vzbudit dostatečný zájem. Podařilo se to až s vydatnou podporou představitelů města v říjnu toho roku. Ustavil se prozatímní výbor a vypracovaly se stanovy. Místodržitelství v Praze schválilo stanovy 20. listopadu 1862 a v Pardubicích se to oznamovalo všem s nadšením: plakáty visely na všech nárožích města. Úřadovat záložna začala až od začátku roku 1863 a prostorové zázemí našla v přízemí městského domu vedle staré barokní radnice. Město záložnu nadále podporovalo a kontrolu nad jejím chodem prostřednictvím starosty města garantovaly do značné míry i schválené stanovy.

Pardubická občanská záložna si vedla velice dobře. Po překonání těžkého období po prohrané válce prusko-rakouské roku 1866 a potom po zotavení se z velké hospodářské krize, která vypukla krachem na vídeňské burze roku 1873 a rdousila hospodářství až do konce 70. let, se ukazovalo, že pardubická občanská záložna patří ke zdatným finančním ústavům svého druhu. Přebytky finančních prostředků investovala s rozvahou, často kupovala státní dluhopisy. Po dvaceti letech její činnosti, v červnu 1883, podal jménem výboru valné hromadě záložny Jan Arnold, obchodník a bývalý starosta města, návrh, aby záložna koupila některý dům ve městě a zřídila tam své důstojné úřadovny. V diskusi se mimo jiné začalo uvažovat o domě čp. 53 na náměstí. Trvalo ale pět let, než se tato myšlenka stala skutkem. O tom ale až příště.

František Šebek

KDE
fondy EU
pomáhají

Den otevřených dveří

**V DOPRAVNÍM PODNIKU
MĚSTA PARDUBIC**

TROLEJBUSY
70
LET
V PARDUBICÍCH
1952-2022

NUDIT SE NEBUDETE!

**PROHLÍDKA ZÁZEMÍ
DOPRAVNÍHO PODNIKU**

**VYHLÍDKOVÉ JÍZDY
PO MĚSTĚ A OKOLÍ**

**EXPOZICE HISTORICKÝCH
I MODERNÍCH VOZŮ**

Akce je
ZDARMA

14. 5.
AREÁL VOZOVNY
9:00 až 15:00

VÍCE INFO: www.dpmp.cz

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

